

4. NUNAQARFIUP PILERSAARUSIORMERA, NIAQORNAT.

4.1 Niaqornat pillugit ilusiliinissaq pingaardeq.

Niaqornat nunaqarfiata inissimanera saqqaani quppernermi aamma ilanngussaq 7.1-mi ersippoq. Februaari 1994-mi ingerlanneqarlutillu pigineqartut ilanngussaq 7.2-mi allaaqqapput. Inuttussutikkut ineriarneq imm. 1.1.-mi takutinneqarpoq. Inuit ukiuumikkut aaammalu angutinut armanullu 1982-mi 1990-milu agguataarsimanerat ilanngussaq 1-mi takuneqarsinnaavoq, taakkunuunatigullu erserluni nunaqarfik kisiartaagajalluni amerlaqatigiinnik arnartaqarlunilu angutitaqartoq.

Meeqqat atuarfianni atuartut amerlassusaasigut ineriarneq imm. 1.9-mi takutinneqarpoq. Tunisinermi, nunaqarfiup aningaasatigut kajalukaartitsivigaani pingaarnerni illullu amerlassusaasigut ineriarneq imm. 1.2-mi takutinneqarpoq.

Aningaasaliiffigineqarnissamik pisariaqartitsineq imm. 1.6-mi ersippoq, suliassatullu inissinneqareersut imm. 1.7-mi. Kommunalbestyrelsip pisortat sanaartungassaarnik tulleriissaarinera imm. 1.10-mi takuneqarsinnaavoq.

Meeggerivik. Meeggeriveqannngilaq, ulluuneraniluunniit paaqqinnittarfeqarani. Inukinnera pissutigalugu atuarfimmik ingerlatseqatigiinnissaq tullututissaq. C1.1-mi inissiisoqarsinnaavoq. Pinnguartarfeqanngilaq, nutaaq nunaqarfiup qitikanniani atuarfiup eqqaani inissinneqarsinnaavoq. Arsaattarfik C1.4-miippoq nunaqarfiup kujataani sioraasumi manissumi. Ukiukkut timersorneq nunaqarfiup kujataani qooqquni manissuni periarfissaqarluarpoq, taserlu immap erngullu akuleriiffiat saarlisaarfittut atorneqartarluni.

Meegqat atuarfiat atuarfiutigaluni oqaluffiup B-125-p kitaatungaanut ilaavoq. Inissat annerusut kiassaatillit (centralvarme) pisariaqartinneqarput. Kimmut uiunniinkut allisaasoqarsinnaavoq. Atuakkanik atorniartarfik tassaavoq inimi atuarfiusumi atuakkat katersat. Pitsaanerusumik aqqissuussisoqarnissaa pisariaqartinneqarpoq, immikkulluunniit iniliinkut.

Sunngiffimmi klubbi inuusuttunulluunniit suliniuteqarfik alla pigineqanngilaq. Sunngiffimmi sammisassaqartitsiniutimerngit atuarfimmut atatillugu ingerlanneqartarput.

Eqaarsaarfeganngilaq. Kissaatigineqarpoq, atuarfimmullu siunissamiluunniit illumut sullissivimmut atasumik inissinneqarsinnaalluni.

Utoqqarnik isumaginninnermi sullissiveqanngilaq. Angerlarsimaffiup avataanut illoqarfimmi utoqqaat illuarinut inissiisoqartarpoq.

Pegginnissaqarfik juumuumut illoqarpoq nakorsiartarfilimmik B-1279-mi. Illu piffissami pilersaarusrifimmi naammattussatut nalilerneqarpoq.

Ogaluffik tassaavoq B-125-p kangiatungaa. Illu nalilerneqarpoq nunaqarfiup inuinut piffissaq pilersaarusrifiusoq tamaat naammattussatut, atuarfik namminerisaminik ineqlassisappat.

Iliveqarfik avannaani qaqqajunnamiiput naammattunillu allilerfissaqarlutik.

Katersortarfeqanngilaq. Ini katersuuffiusinnaasoq kissaatigineqarpoq, atuarfimmullu siunissamilu illumut sullissiviusumut atatillugu pilersinneqarsinnaajumaarluni.

Illu sullissivik uffarfilik, sammisassaqartitsiniarfilik errorsisarfiliillu imeqarniarnikkut periarfissat naammaginartut pigineqalerpata pilersinniarneqarpoq.

Tikeraat inaat B-991 kommunip pigaa, Illorput-82-usoq. Sulisartut aaqqissuartortartullu kiisalu takornarissat unnuiffigisinnaasaat pisariaqartinneqartuarpoq, Niaqornat Uummannaamiit akunnerit arlallit ornittariaammata ukiukkullu sikukkut biillerneq inerteequtaammat.

Allaffegarfik B-1300 kommunip pigaa, taanna piffissami pilersaarusrifiusumi naamas-sorineqarpoq. KNI-p allaffia pisiniarfimmi B-74-miippoq inissakilluni, init ullutsinnut naleqquttut pisariaqartinneqarput, kujammullu ilasinikkut pilersinneqarsinnaallutik.

Politeegarneq kommune fogedimit isumagineqarpoq. Iserttsiveqalernissaa kissaatigineqarpoq.

KNI-p pisiniarfia tassaavoq aalisakkeriviusimasup B-74-p kangiatungaa. Quersuit tassaapput eriagisassat B-73, B-75, B-77 aamma B-81 pisiniarfimmiit 200 m miss. ungasitsigisumiittut.

KNI-p tankeqarfia tunniussisarfittalik pisiniarfiiup eqqaaniippoq. Ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissat immikkut ittut tankeqarfimmut tamatumunnga ilaatigut assaassimmasunik tankitalimmut atuupput. Tankeqarfik kujammut allineqarsinnaavoq, ujaqqat assorsinnaanerat sillimaffigineqarpat.

Talittarfik piffissami pilersaarusrifiumi naarmattussatut nalilerneqarpoq. Talittarfimmiit quersuit tungaanut aqqusineq aalaakkaasumik galliuteqanngilaq.

Angallateeqganut umiarsualiveqannqilaq. Angallatit assarnermuit naammaginartumik illersugaallutik kangerlumanermi talittarfiuq eqqaaniissinnaapput, kisiannili avannamut sammillutik. Angallateeqqat kitaani sissakkut siorasukkut qaqinneqartarpuit. Sumiiffiit nunagissaaffiusimasut anginerusut nutaat tungaannut.

aqqusinertigut periarfissatuaq tassaavoq kangimut A1.2-p tungaanut sissaq sinerlugu. Ujarassuit anginerusut arflialaluit qaartitassaapput, malinnullu assiaquisilsoqarluni/sineriak isumannaallineqarluni. Aqquserngup taassuma nunaqarfik annertunerusumik pisariaqartinnejartumillu nunaminertassassissavaa, tamannialumi sallutinnejarluni. Paarlaallugu immap erngullu akuleriiffiat taseq 2 m miss. itissusilik nunniorlugu illuliorfissiorqartariaqarpooq. Qulimiguulinnut mittarfeeraq sissami ujaraasumi manissumiippoq piffissarlu pilersaarusiorfiusoq naalugu atomeqarsinnaalluni, eqqaavik nuunneqarpat.

Innaallagissiorfik B-1276-miippoq peqqumaasivinnik tankitaqarluni. Illuniit 100 m-nik inissisimanera peqqutigalugu nipliorneq annikinnerusumilinnaq ajornartorsiutaavoq, maskiinaqarfia inissaqarluarpoq uiunniirikkullu ilaneqarsinnaalluni.

Imermk pilersuineq annertunngitsoq nilannik aatsitsiviup B-1296-p immerneratigut pisarpooq. Imermk annertunerusumik pilersorneqarneq pisinnaavoq aásakkut nunaqarfip kujataani qooqqumi kuummit ukiukkut imiisiviup immerneqarneratigut. Toqqaviliilluarnissaq pissutigalugu imiisivik qaarsukkut inissittariaqarpog, soorlu innaallagissiorfiup eqqaani.

Ullukkut eqqagässat aamma eqqałkat şaviminiusut kangiani sissami ujaraasumi eqqaavimmut eqqarneqartarpuit periarfissaqartilluguju ikuailanneqartarlutik. Eqqaavik ungalusaq nutaaq ikualaasarfittalik iml. minnermik ikualaavittalik piaarnerpaamik kujataatungaani inissinneqartussaavoq illut qimallugit.

Anartarfilerisogartannqilaq, anartarfilli atuisunit ataaasiakkaanit illup silataanut aninneqartarlutik. Inukinnera peqqutigalugu ataatsimoqrussamik. anartarfilerisarnissaq akisussaqaq.

Qatserisarfeeraq B-1345 sannavillu ataaitsimut sanaajupput. Isumannaallisaaneq eqqarsaati galugu ataatimoorussineq tullututtuunngilaq, qatserisarfillu nutaaq immikkoortoq C1.1-mi inissinneqarsinnaavoq.

Aalisakkanik tunisineq ilaannikkoortumik Royal Greenlandimut pisarpooq Qaarsunut Uummiannamulluunniit assartuisoqartarluni. B-74-p eqqaani qullukkanut ikassat aalisakkanullu ikassat atorneqannigillat.

Piginnegatigiiffik Ouaq B-1299-mi qeritsiveqarpooq, B-1237-mi tunissassiorfittalimmik. Royal Greenlandilu tunisassiorfiup tiguneqarnissaa pillugu isumaqatigiinniartoqarpooq.

Ataaitsimoorussamik sannavik B-692 kommunip pigaa. Qatserisarfittaata atulerneratigut allisarneqarsinnaavoq taanna nuuppat.

4.2 Niaqornari nunaminernik atuinermi maleruaqguusat.

Nunaqarfimmi sumiiffiit atorneqarsinnaasut killijerneqarnerat nunap assigani ilangussami 7.3-mi ersipput ungalarititat nunap assigisa titartarneqarsimasut iluini takutinnejarsinnaagaagata. Nunap assigani tassani qarsuusat takutippaat sijunissami, piffissap pilersaarusiorfiusup matuma kingorna pilersaarusioqqinnermi ineriertortitsinermi sammiviusinnaasut. Piffissap pilersaarusiorfiusup iluani ilimagineqarsinnaavoq sumiiffiit nunaqarfip kujataani qooqqumiittut ilanngunneqarnissaat. Sumiiffiit tamakku nunap assiliornikuunngimmata uk. 2000 missaani nunap assigisigut toqqammavissat suliarineqassapput.

Sumiiffinnut tamanut aalaiangersakkat nalinginnaasut, Niaqornat.

Illunut ataaasiakkaanut atatillugu akuerisaavoq inuutissarsiutnik "akornusersuinngitsunik" ingerlatinsissaq soorlu eqqartuussissuserisutut, nujalerisutut il.il., illup piginnittaa komunalbestyrelsili akuersisimappata, tassunga ilaallutik allagartalersuinerup ussassaarutinillu qaam-maqquersuinerup akuerineqarnerat.

Sivisunerusumik atortussanik silami inissiineq aatsaat pisinnaavoq assiisoqarsimappat kommunalbestyrelsili akuersisimappat.

Taamaallaat illuni sumiiffinni tamanut atugassianiituni (C-) imigassallerfiusinnaasut pilersinnejarnissaat akuerineqarsinnaavoq. Komunalbestyrelsi tamatigut imigassallersin-naanermik akuerseqqaartassaaq. Qinnuteqaat komunalbestyrelsimit itigartinnejarsinnaavoq ilimagineqarpat sassaalliisarfissap saniliusut akornusersussagai.

Illunut ataaasiakkaanut atasumik quit mikinerisut, qimmliviit ungalusat, ikassat, anerasaartarfiiit

assigisaasalu sananeqarnissaat akuerisaavoq sanaartornermi maleruagassat ungassisusissamik piumasaqaataat aamma nunaqarfimmi pilersaarusiami aalajangersakkat aalajangersakkat malinnejarpata nunaminertamillu atugassiisoqarsimappat. Quit, illuaqqat, qimmiliviit ungalusat, ikassat, napparutit, aappalaartulerfiit assigisaallu taarsiivigitinnertaqanngitsumik peeqquneqarsinnaapput nuunnermi iml. atorunnaarpata.

Imerpalasut avatagiisut ulorianartut soorlu benziina, uulia, arrororsaatit, toqunartut assigisaallu kueqqusaanngillat eqqaaviilluuniit kuuffiinut kueqqusaanatik. "Unnuakkut eqqagassat" (imeq anitassaq qernertoq) taamaallaat kuutsinneqqaqqusaavoq, eqqagassanut kuuffiit ataasiakkaat tamatumani atorneqartussat peqqinnissamut oqartussaasunit akuerineqarsimappata. Nunap qaani lmeq eqqagassat kuuffiinut kuutsinneqassanngilaq.

Silaannarmi ikuallaaneq aamma eqqagassanik inerteqqutaapput, tassani pineqanngillat eqqaaviit. Anartarfiltipiparnitaanik nunaannarmut imaluuniit urnaisualivimmut imaarsinerit inerteqqutaavoq, nunaqarfimmi anartarfilerinermut aaqqissuussineqarsimappat, tassani pineqanngilaq anartarfinnut eqqaavimmut imaarsinerit.

Sanaartukkat nutaat illutaasa qaliaasalu ilusaasigut pioreersunut tulluussarneqassapput aammattaaq atortui qalipaataalu.

Illuliat nutaat nunami pukkinnerpaaffimmit 11 m qaangerlugu portussuseqassanngillat, tamanna toqqavia tamaat malillugu illut timitaannut ataasiakkaanut atuuppoq.

Illut toqqavisa kælderisalu iigaasa ersittut akuerisaasumik portunerpaaffigisinnaavaat 3 m.

Toqqaviiq qisuusut sukaasallu ersittut illut isuini saneraannilu qalliuserneqassapput qalipanneqassallutilu.

Nutaamik sanaartorneq aqquserngit aqqusineeqqallu pioreersut ajornerulersinnagit pisassaaq.

Nutaamik sanaartorneq ilusilerneqassaaq tamanik angallaffiusartut pisariaqanngitsumik apusinnertarnissaat pinaveersaartillugu. Sanaartornerup ilisilernerani illut sanianiittut eqqarsaatigineqassapput, najugaqartuuusut tamarmik naammaginartumik isikkiveqarlutilu seqinermiissinnaaqqullugit.

Nutaamik sanaartornermi nuriamik manissaasoqarnissaa piumasarineqarsinnaavoq, nunaminertatorersuullunilu taseqqertannginniassammat.

Nutaamik sanaartukkat eqqakkat kuuffiinut iml. ungasianit kiassaanermi aqqutinut atassuserneqarnissaat piumasarineqarsinnaavoq, tamakkua sanaartorfimmuit 25 meterimik qanlinnerulersimappata. Nutaamik sanaartugaq eqqaaviit kuuffiinut atassuserneqanngippat imeq eqqagaq tamanit angallaffiusunik akornusiisussanngorlugu kuutsinneqassanngilaq illullu saniliusut akornuserneqassanatik, aammataaq imeq eqqagaq kuutsinneqassanngilaq peqqinnissamik oqartussaasut tamatumunnga akuersaarsinnaanngippata.

Aqqusernit suliarineqarsinnaapput nunap assigani ilanngussami 7.3-mi takutinneqartuniit.

Nunaminertakkut tamaana kuuffiliortoqarnissaa akuerisaavoq taseqqertoqartannginnissaa qulakkeerumallugu. Innaallagissamut, imermut, attaveqaatinut, ungasianit kiassarernut eqqaavinnullu atassusiineq akuerisaavoq nunarinertamik atugassiisoqarsimattillugu.

Ledningit aqqusineeqqat iml. aqquserngit napillugit ingerlanneqassappata naleqquttunik ikaafissaliortoqassaaq, tummeqqiortoqarluni assigisaanilluuniit angallannerup unigani ingerlaannarsinnaanera qulakkeerneqassalluni.

Illumik piginnittooq pisussaavoq illup tungaanut tummeqqat tamanut ammasumik sullisisut aqutissaat pisariaqartut pilersissallugit aputaajartassallugillu.

Nunaminertat suliffeqarfirnit tamaaniittunit saaffiginnittartuunillu atukulaneqartut suliffeqarfimmit torersuutinneqassapput. Eqqagassat atortulluuniit suliffeqarfimmuit nunaminertamut allamut umiarsualivimmulluuniit tingissimasut suliffeqarfimmit torersarneqassapput.

Kommunalbestyrelsip angallannermut qatserisartulluuniit illunik tikitsinissaannut akornutaasoringuniget sivisunerusumik biilnik, umiatsianik atortunillu inissiinissaq inerteqqutigisinaavaa.

Surniifrimmi najugaqartut angallannerat isumannaallisaaffiginiarlugu communalbestyrelsip siviganerit qutaarluunerusut qaavini nalunaaqutsersuineremi, ungalulersuineremi silamilu qulliliineremi maleruagassanik aalajangersaasinnaavoq. Aqquserngit taaguutaasa normuisalu allagartaat illunut tamanut ikkunnissaat piumasarineqarsinnaavoq, piginnittumut taarsiinertaqanngitsumik.

Angallatit umiatsiaaqqallu angallannermut iniunnaallu angallannerannut ajoqutaasinnanrigorlugit pitunneqassanngillat inissinneqassanatilluuniit. Allunaasat wire-illu ersitsillugit inissinneqartassapput, inuit angallannerannut ulorianarsinnaajunnaarlugit.

Pisanik pilanneq akuerineqarsinnaavoq tamanna peqqinnissamut oqartusanit akuersarneqarsinnaappat, kingornagallu pilaffigisaaq tamakkiisumik salinnejqassappat.

Qimminik pitussineq qimmeqarneq pillugu ileqqoreeqqusaq naapertorlugu, nunaminertallu tamanit angallaffiusut illerngilluunniit qimminit anguneqarsinnaanngorlugit pissanani. Immikkoortortat pilersaahusiorneranni ninaminertat qimminik pitussiviusinnaasut qimmilivigineqaqqusaanngitsulluunniit pillugit ersarinnerumik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Illut makku eriagisassatut taaneqarput:

B-73	Quersuaq	nap. 1839 *
B-75	Översuaq	nap. 1909
B-77	Quersuaq	nap. 1852 *
B-81	Quersuaq qanga pisiniarfik	nap. 1763/1823
B-82	Niuertorutsip illua	nap. 1922

Uk. 1900 siornatigut nappärneqärsimásut eqqisisimatitsinssamik inatsisip %/1980-p 16.10.1980-meersup ataaniippuit, atorunnaarsimagnullu eqqissismatitassaallutik. Quersuit illuliatut avatangiisértsamikkut eriagilluinnartariaqartutut ataaatsimoorput, kommunimilu quersut taamatut ataaatsimoortitat allangortitersimannginnerpaartaralugit. B-81 nunaqarfimmit atörunnaarnikumit Nuussuarmit hútaavoq kommunimilu illut pisoqaanersaralugu, B-73 kommunimi illup pisoqaanerpaap tulleraa. Taakunanngaánniit 25 m iluani eriagisaqarnermi soqutigisarisat pissutigalugit kommuinalbestyreisi akuersiteeqqaartinnagu nutaanik illuliorraqqaqqusaanngilaq. Illunut eriagisassanut aalajangersakkat C1-mi imm. 3.13-mi allassimasut assigi atuupput.

Niaqornani iniissaqartitsiniarheq assut ajornartorsiutaavoq kommunimilu nunaqarfinni imminnut attuumanerpaánik atuiffiulluni. Nuna atsissumiittoq pörtussuseq 3-p ataaniittoq, nunaqarfiup annarsaata inissismaffigisa, ulinngatillugu tímrmullu anorlertillugu ilaannikkut immamik qarsunneqartarnermik ajornartorsiuteqarfiuvoq. Nunaqarfiup avataani qaarsortaaasut basaltiusut aserortiasuupput, ilaannikkulu sivinganertigut illut tungaannut ujaqqanik nakkaasoqartarluni. Pisariaqartumik illut akuttorsarurnallugit akuerisaavoq sissap eqqaani tatsip avannaatungaata kitaatungaatalu ujaqqanik immernissaa. Ujaqqat tatsip tungaanut sivinganerniit piiarneqarsinnaapput iml. B-1101-p gassiisiviullu akornanni qaarsup qaartiterneratigut.

Portussuseq 5 m-mik atsinnerusumi siorartarneq iml. ujarattarneq inerteqquaavoq, nunaqarfiullu qanitaani immami siorartarneq immami siorartarneq inerteqquaallunissaaq sineriak nungujartuleqqunagu. Illut eqqaanni ujaqqanik sisoorfigitissinnaanermut illersuutissanik inissiisoqarsinnaavoq, soorlu ujaqqanik angisluunik. Malinnut aserorterinaveeqquqtiisanik, malinnut assiaqattanik assigisaanillu pilersitsisoqarsinriaavoq, sissat sioraallutillu ujaraasut isumannaarumallugit.

Ungasinnerusoq eqqarsäätingalugu allisaanissámut periarfissatuaavoq nunaqarfiup kujataani qoroq. Tamatumiani pisariaqarpoq nunaqarfiup kangiani sissaq sinerlugu ujarassuit nakkaanikut aserorterlugit ujaqqanillu malinnut assiaqutaliuilluni 300 m miss. takissusilimmik aqqusinniorissaq.

Nunaqarfiup qooqquni kuummiit imermik pilersuisoqarsinnaavoq. Ukiukkut imiisivissaq tanki sioqqatigut toqqavilérssinnaassanngimmat, qaarsukkut inissittariaqarpoq, ass. eqqaavikup kujataani innaallagissiorfiup kitaani qaqqami. Tassanngaánniit erngup áqqutaatigut assaassakkut maanna nilannik aatsitsisárfiup B-1296-p tunisassiorfiully B-1237-p tungaanut imeq kuutsinneqarsinnaavoq.

Nunaqarfiup eqqaani qáttorngit ilaanni telep atortuunik pilersitsisoqarsinnaavoq.

Niaqornani tikitsaalisaat 3-t atuuttut makkuupput:

S1.1 Imeqartitsineq.

Nunap assigani ilannígússami 7.1-mi tikitsaalisaq killigi takutinneqarput, ilaatinneqarluni siunissami ukiukkut imermut tankiujumaartup nuria imeqartitsivissa. Nuna imeqartitsiviusussaq aalajangiunneqarpoq nuñap assigi immikkualutortaqarpallaanngitsut portussuseq 50 m-kkaariugu nulunaarsuiffiusimásut atorlugit.

Taamaammat tikitsaalisaq állangortitertariaqalersinnaavoq ersarinnerusunik paasisaqartoqarsimalerpat. S1.1-p ilua sanaartorfiusussaanngitsutut immikkoortinneqarpoq imérmik pilersuisoqalernissaata tungaanut. Siunissami imeqartitsivjuumaartoq kommunip pilersaaru

siornerani matumani avatangiisutut pillugit peqqussut naapertorlugu immikkut piumasaqaa-titaqarfiusutut immikkoortinneqarpoq.

S1.2 Qulimiguulinnut mittarfeeraq.

Nunnittarfiup iluani sanaartortoqaqqusaanngilaq, qimmit pitoqqusaanatik, atortunik inissiisoqaqqusaanani allatulluunniit qulimiguullit nunninnissaat akornutissaqarteqqusaanani. Mikkiartortarfiup iluani portussutsimikkut mikkiartorfissamut appakaattunik sanaartortoqaqqusaanngilaq. Mikkiartorfissaq tassavoq nunap assigini ilangussani sammiviit mikkiartorfiullutillu qangattariartorfiusartut killigi takutinneqartut, nunnittarfimmuit 12,5%-mik (1:8) qaffariartortut. Aalajangersakkat ersarinnerusut pillugit innersuunneqarpoq Statens Luftfartsvæsen (Naalagaaffiup timmisartortitsinermi Oqartussaatitai): "BL 3-25 Savalimmiuni Kalaallit Nunaannilu qulimiguulinnut mittarfinnik pilersitsinermi aalajangersakkat".

S1.4 Tankeqarfik.

Isumannaallisaanissanut aalajangiunneqarpoq tassaassasoq nigarittut ilusilik tankeqarfimmi qiterisaqartoq 20 m-llu radiuseqartoq. Tamatuma iluani sanaartorneq taamaallaat tankeqarfimmut oqartussaasut akuersineratigut pisinnaavoq. Gassiisivimmut atatillugu ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu urgasissusissaq immikkut ittoq 20 m-usoq atuutsinneqarpoq.

Niaqornani sumiiffit ungalorisat assigliingitsut sisamat siunertanut makkununnga immikkoortinneqarput:

A1.1 + A1.2 Illuliorfissaq.

Sumiiffit ammasumik illuliorfissatut immikkoortinneqarput, tassaniissallutik ilaqtariinnut ataatsinut marlunnillu illuliat. Sumiiffimmi ataasiakkaanik illumut atasinnaasunik pisiniarfer-erliornissaq akuerisaavoq. A1.2-mi sivingarnit assallugit/qaartiterlugit piarnissaat ujaqqallu tatsimut sanaartorfissatut manissarlugu nunnutiginissaat akuerisaavoq. A1.2 aatsaat nunagissarneqassaaq A1.1 sanaartorfigalugu naammassiliivippat, tamannalu maannakkut ilangussaq 7.1-mi sukumiinerusumik nunap assiliorneqarnikuunani.

B1.1 + B1.2 Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinillu ingerlatsivik.

Sumiiffit umiarsualiveqarfissatut inuutissarsiutinillu ingerlatsivissatut immikkoortinneqarput, immakkut assartornermut tassungalu atasumik quersuaqarnermut, aalisakkanik suliffissuarmut kiisalu piniarnermut aalisarnermullu atortunik inissiinernut inniminneerneqarlutik. Illut isaterneqartut toqqaviisigut nappaqqinnissaq akuerisaangilaq.

C1.1 + C1.2 + C1.3 + C1.4 Sumiiffit qiterisat.

C1.1 siunertanut qiterititanut immikkoortinneqarpoq, pisiniarfinnut, hotelimut, allaffinnut kiisalu isumaginninnikkut kultureqarnikkullu suliffeqarfinnut inniminneerneqarluni. Illut pioreersut nutarternissaat akuerisaavoq. Illup isaterneqartup piginnittaata toqqaviatigut nappaqqinnissaq akuerisaavoq.

C1.2 iliveqarfittut immikkoortinneqarpoq.

C1.3 innaallagissamik imermillu pilersuinermut kiisalu illumut sullissivimmut uffarfearlunilu errortorfilimmut immikkoortinneqarpoq.

C1.4 arsaattarfittut timersornernullu immikkoortinneqarpoq, kisianni maanna ilangussaq 7.1-mit immikkualunnerusunngorlugu nunap assiliornikuunani.

E1.1 + E1.2 Sumiiffit immikkut atugassiat.

E1.1 ullukkut unnuakku/iu eqqaavissatut immikkoortinneqarpoq. Tamanna piaernerpaamik nuunaqarfimmoit mittarfeeqqamillu avinngarusimanerusumut nuunneqassaaq.

E1.2 Qulimiguulinnut mittarfeeqqatut immikkoortinneqarpoq.

Sumiiffiit nunap assiliorsimasut immikkoortitallu pillugit nunap assiliaasimasunik takussutissiaq, eqqaavik mittarfeerarlu ilanngunnagit.

Niaqornat.

	Angissus, 1000 m ²	Illut amerl.	inis. sin., sanaartorius.-naas., isat. ilanngunnag,	Illut allat
A1.1	33 ☿	14	10 - 50 %	2
B1.1	8 *	1	0 - 10 %	6
B1.2	6 *	0	20 - 40 %	0
C1.1	12	12	0 - 10 %	6
C1.2	17	0	10 - 30 %	iliveqarfik
C1.3	4	0	20 - 40 %	Innaall.
KAT.	80	27	5 - 25.000 m ²	15

-mik nalunaaqutsikkat tininnerpaaffiata ulinnerpaaffatalu qeqqa aallaavigalugu uutortagaapput.
✉ sissap eqqaani taseq 10.000 m²-mik nunniorneqarpat.

B1.1-p, B1.2-p aamma C1.1-p ilarujussui ulerulutsillugu avannertillugulu immatsitertarput.

Illut amerlassusil 1992-mi B- normut alassimaffianneersuupput, ilanngussanilu nunap assiginut 1989-mi titartakkanut naleqqiullugit nikigasinnaallutik.

5. NUNAQARFIUP PILERSAARUSIORNERA, QAARSUT.

5.1 Qaarsut pillugit ilusiliinissaq pingaarneq.

Qaarsut nunaqarfiata inissisimanera saqqaani quppernermi aamma ilanngussaq 8.1-mi ersippoq. Februaari 1994-mi ingerlanneqarlutilu pigineqartut ilanngussaq 8.2-mi allaqqapput. Inuttussutsikkut ineriaartorneq imm. 1.1.-mi takutinnejqarpooq. Inuit ukiumikkut aammalu angutinut arnanullu 1982-mi 1990-milu agguataarsimanerat ilanngussaq 1-mi takuneqarsinnaavoq, taakkunuunatigullu erserluni nunaqarfik inoqassutsip tungaatigut siuariartortoq aammalu angutit sulisinnaasut arnanit amerlanerungaatsiartut. Meeqqat atuarfianni atuartut amerlassusaasigut ineriaartorneq imm. 1.9-mi takutinnejqarpooq. Tunisinermi, nunaqarfiup aningaasatigut kaajalukaartitsivigisaani pingaarnerni illullu amerlassusaasigut ineriaartorneq imm. 1.2-mi takutinnejqarpooq. Aningaasaliiffingeqarnissamik pisariaqartitsineq imm. 1.6-mi ersippoq, suliassatullu inissinneqareersut imm. 1.7-mi. Kommunalbestyrelsip pisortat sanaartungassaannik tulleriissaarinera imm. 1.10-mi takuneqarsinnaavoq.

Meeqqerivik, Meeqqeriveqanngilaq, ulluuneraniluunniit paaqqinnittarfeqarani. Meeqqat paarineqartarnissaannik aaqqissuussinissaq annertuumik kissaataavoq, arnallu mersortarfimmi, atuarfimmi il.il. suliftegarniarerat peqqutigalugu pisariaqarluunarluni. Pinnguartarfik nunaqarfiup qitikanniani inissisimalluarpoq pisariaqarpallu allineqarsinnaalluni. Arsaattarfik nunaqarfiup kujataani sioraasumi manissumiippoq. Imaajartarnissaa siunertaralugu kuuffilersuinissaq pitsaanerusumillu qalliusiinissaq kissaatigineqarpooq. Ukiukkut timersorneq nunaqarfiup eqqaani qattunerni periarfissaqariuropooq. Meeqqat atuarfii tassaapput B-435-p kangimut ilanera, qanitsumiuttoq B-634 siusinnerusukkullu oqaluffiusimasoq B-121 atuarfiusuniit ungasinnerungaatsiartoq, B-121 atuarfigissallugu naleqqutinngilaq, illup pisatsersornera tulluutinngimrnat naammattumillu kiassarneqarsinnaanani. Inissat amerlanerusut annertuumik pisariaqartinneqarpooq. Atuarfiup annerup kangimut ilaneratigut allisaasoqarsinnaavoq, tamannalu pilersaarutit malillugit pissaaq 1994-95-mi, tamatumalu kingorna B-121 atorunnaassalluni.

Atuakkanik atorniartarfik piginnejatigiilluni mersortarfip iniutaanik attartorluni initaqartinneqarpooq. Atuartut atuisarnerat peqqutigalugu piffissap ingerlanerani atuarfimmum nuunneqassaaq, immikkullu initaqalerluni.

Sunngiffimmi klubbi inuuusuttunulluunniit suliniuteqarfik alla pigineqanngilaq. Sunngiffimmi sammisassaqartitsiniutimerngit atuarfimmum atatillugu ingerlanneqartarpooq. Ukiut arlalialunnguit ingerlaneranni inuuusuttut amerlinissaat naatsorsuutigisariaqarpooq, taamaammallu sammisaqarliusinnaasunik pisariaqartitsineq annertusissaqluni.

Egaarsaarfeganngilag inersuarmiilluunniit timersortarfeqarani, kisiannili tamanna meeqqanit, inuuusuttunit timersoqatigiilluni kissaatigineqaaqluni. Katersortarfip initaa ilaannikkoortumik atuarfimmit egaarsaarnermut atorneqartarpooq. Ini egaarsaarfissaq atuarfiup annerup B-634-llu akornanni inissinneqarsinnaavoq, illumut sullissivimmut uffarfittalimmut qanittumi.

Utoqqarnik isumaginninnermi sullissiveganngilag. Angerlarsimaffiup avataanut illoqarfimmi utoqqaat illuanut inissisoqartarpooq. Ukiog 2000 kingorna utoqqaat amerlanerunissaat naatsorsuutigineqarpooq, taamaalilunilu angerlarsimaffit imnikkut utoqqarnut naatsorsuussat iml. utoqqaat ataatsimoorussillutik najungaqarfingisinaasaat nunaqarfimmi annertunerusumik pisariaqartinneqalissallutik. Piffissap ingerlanerani nunaqarfiup kujammut kangiani qiterpasissumi manissumilu inissiisoqassaaq.

Pegginnissaqarfik juumuumut illoqarpooq B-259-mi, taanna illuovoq pisoqaq ullutsinnut naleqqukkunnaartoq. Piaernerpaamik nutaamik nakorsiartarfiliortoqassaaq, nakorsanut tikittunut napparsimallutillu uninngasunut naatsorsuussanik atortulersugaasumik.

Oqaluffik tassaavoq B-435-p kitaatungaa. Atuarfillu ingerlatseqatigiinneq ulluinnarni ajornartorsiititsisarpooq, iikkat assiuttartut naalagiartoqalernerani ammarlugit atuarfiup iniutaanik oqaluffinngorttsisoqartarmat. Init atuartitsiviusut ilinniartitsinermut atorsinnaassusaat killeqaiersarpooq, sapaatit tarnaasa naalagiarnermut atorneqartussaatillugit. Oqaluffittaa ulluinnarni kiassarneqartanngilaq, tamatumalu kingunerisaanik inimi atuartitsiviusumi sanilerisaani issi suerlu ajornartorsiitaalersarlutik. Oqaluffik nutaaq immikkut illatalik piaernerpaamik sananeqassaaq - immikkoortoq C2.1-mi iml. B-121-mi nutarterlugulu allisami inissinneqassalluni. Iliveqarfik nunaqarfiup kangiatunginnguaniippoq naammattumik annertusiffissaqluni.

Katersortarfik B-436-uvoq. Illu aserfallatsaalisassaavoq naammaginartumillu kiassaasertari-aqarluni.

Illu sullissivik uffafilik, sammisassaqtitsiniarfilik errorsisarfilillu B-1500 1993-mi sanaaq tankip ukiukkut imisiiviup eqqaaniippoq. Illup uiunnerneratigut meeqqarlik paaqqinnittarfiliortoqarsin-naalluni.

Tikeraat inaat B-438 kommunip pigaa, barakki pisooq qollissani illukut ilannik sanaaq, annertuumillu aaqqigasattariaqartoq.

Allaffeqarfik B-1226 kornmunip pigaa, allineqarsinnaasoq. KNI-p allaffia pisiniarfimmi B-906-miippoq.

Politeeqnarneq kommunefogedimit isumagineqarpoq. Isertitsiveqalernissaa kissaatigineqarpoq. KNI-p pisiniarfia puiaasaasivittalik B-906-miippoq. Allineqarnissaa pisariaqartinneqarpoq illutaanillu ilasinikkut pisinnaassalluni. Saniatigut guersuagarpooq B-67-mi aamma B-69-mi kiisalu qerititsiveeraqarluni.

Pisiniarfeeqganit namminersortunit B-1297 annerusoq allalu minnerusoq B-normoqanngitsoq A2.1-miippuit.

KNI-p tankeqarfia tunniyssisarfittalik tarajorteriviup eqqaaniippoq. Ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissat immikkut ittut tankeqarfimmut tamatumunnga atuupput. Tankit ruujorillu nunap qaatigoortut piffissap ingerlanerani amerneqassapput. Kujammut allineqarsinnaavoq.

Talittarfik prammit usigiarnerannut naatsorsuussaavoq ikkattumiilluni, tininnerpaaffiata ulinriepaaffitalu qeqqanniit uottortarlugu 1,2 m-ulluni. Piffissami pilersaarusiorfiusumi allinissaa iml. karigimut qaarsuinnaanerusumut nuunnissaa ilimagineqarpoq, maanna inaani siqqertoortarneq peqqutigalugu. Talittarfimmiit illumut tunitsiviusumut aqut ajorpoq aalaakkasumillu qalliusernissaa pisariaqarluni. Tarajorteriviup eqqaani kommuuni talittarferaliornikuuvooq, angallateeqqaniit aalisakkat usigiarnerinut naatsorsuussamik. Angallatit sissap avataanii kisaqqasaput, assarnertillugu oqquartamiinnerungaluarlutik avannamut sammiinnarlutik. Angallateeqqat qaginnejartarpot sissakkut sioraasukkut. Angallateeqqanik angallassissutaa-sinnaasunik kissateqartoqarpoq.

Aqquserngit sumiiffiit nunagissarnikut tungaanut pilersinneqarsinnaapput, nunami manissumi ajornaquteqarpallaanngitsumik.

Qulimiquulinnut mittarfeerag nunaqarfiup kitaaniippoq ivigaqarfiusumi manissumimi, piffissarlu pilersaarusiorfiusoq naalugu atorneqarsinnaalluni.

Innaallagissiorfik B-1520-miuttoq 1993-mi sanaajuvoq, slusinnerusukkut innaallagissiorfimmut B-755-mut tankilimmut niptartitaailuni.

Imermik pilersuineg nunaqarfiup kujataani kuunnguamilt aasakkut aqqusiisoqartarpooq ukiuuneran imisiiviup 1000 m³-mik imaqarsinnaasup tungaanut. Maanna inugisat illullu sullissiviup atuinerat eqqarsaatigalugu imermik pilersorneqarniq naamimangajappoq, kisianni tunisassiorneq ilanngunneqarpat naammanngivilluni. Imermik peqqumaateqarsinnaaneq annertusarneqarsinnaavoq tankip qummut ilaneratigut, tamannalumi annertuumik kissaataalluni.

Ullukkut eqqagassat aamma eqqakkat savirminiut avannamut kitaani eqqaavimmut eqqarneqartarpot perifissaqartillugu ikuallanneqartarlutik. Tamatuma tungaanut aqquserngup pitsangngorsarnissaa eqqaaviullu ungalunissaa kissaatigartinneqarpoq, ikuallaasarfittalerlugu iml. mikisumik ikuallaavittalerlugu.

Anartarfilerisoqartannqilaq, anartarfilli atuisunit ataasiakkaanit illup silataanut aninnejartarlutik. Ataatsimoorussamik anartarfilerisoqartalissappat aqqusinniortoqartariaqarpoq immamut kuitsivittalerlugu. Anartarfinnut eqqaavik avannamut kitaani eqqaavioreersup eqqaanut inissinneqarsinnaavoq.

Qatserisarfeeraq B-875-miippoq. Taassuma qatserisartinnngortinnissaa kissaatigineqarpoq, qatserinermut biilimut ataatsimut naammattoq.

Aalisakkanik tunisineq tarajorterivimmút B-115-mut pisarpoq, Uummannamullu assartuso-qartarluni. Assartuinerup akunnattoorfíini annertunngitsumik tarajorterisoqartarpooq aálisakkanillu panertulisoqartarluni najugarisamí tunineqartussanik.

Tunisassiorfik nutartertaniaqarpoq minneriušumillu niilitaartitsivilertariaqarlunilu qerititsivilertariaqcarluni. Puisip amii tarajorterivimmút tunisaapput.

Piginneqatigiiffik Neriunaq B-1108-mi amernik mersortarfeqarpoq. Atuakkanik atorniartarfik nuunneqarsinnaappat inaa tunisassiorermut atorneqarsinnaavoq, taamaannngippat illu uiullugu allineqarsinnaavoq.

Ataatsimoorussamik sannavik B-231 kommunip pigaa, tassani angallateeqat ataatsikkut marlussuit aaqqissuunneqarsinnaapput

5.2 Qaarsuni nunaminernik atuinermi maledruaqquusat.

Nunaqarfimmi sumiiffit atorneqarsinnaasut killilerneqärnerat nunap assigani ilanngussami 8.3-mi ersipput - ungalorititat nunap assigisa titartarneqarsjimasut iluini takutinnejqarsinnaagaagata. Nunap assigani tassani qarsiusat takutippaat siunissami, piffissap pilersaarusrusiorfiusup matuma kingorna pilersaarusoqqinnermi ineriarortitsinermi sammiviusinnaasut.

Sumiiffinnut tamanut aalajangersakkat nalinginnaasut, Qaarsut.

Illunut ataasiakkaanut atatillugu akuerisaavoq iriutissarsiutnik "akornusersuinnngitsunik" ingerlatsinissaq soorlu eqqartuussissuserisutut, nujalerisutut il.il., illup piginnittaa komunalbestyrelsili akuersisimappata, tassunga ilaallutik allagartalersuinerup ussassaarutinillu qaam-maqqusersuinerup akuerineqarnerat.

Sivisunerusumik atortussanik silami irissiineq aatsaat pisinnaavoq assiisoqarsimappat komunalbestyrelsili akuersisimappat.

Taamaallaat illuni sumiiffinni tamanut atugassianijtuni (C-) imigassallerfiusinnaasut pilersinneqarnissaat akuerineqarsinnaavoq. Kommuinalbestyrelsi tamatigut imigassallersin-naanermik akuerseqqaartassaaq. Qinnuteqaat kommuinalbestyrelsimit itigartinneqarsinnaavoq ilimagineqarpat sassaallisarfissap saniliusut akornusersussagai.

Illunut ataasiakkaanut atasumik quit mikinerisut, qimmilivit ungalusat, ikassat, anerasaartarfii assigisaasalu sananeqarnissaat akuerisaavoq sanaartornermi maledruagassat ungasissusissamik piumasaqaataat aamma nunaqarfimmi pilersaarusiami aalajangersakkat aalajangersakkat malinnej-garpata nunaminertamillu atugassiisoqarsimappat. Quit, illuaqqat, qimmilivit ungalusat, ikassat, napparutit, aappalaartulerfiit assigisaallu taarsiiivigitinertaqanngitsumik peeqquneqarsinnaapput nuunriermi iml. atoruunaaarpata.

Imerpalasut avatagiisut ulorianartut soorlu benziina, uulia, arororsaatit, toqunartut assigisaallu kueqqusaangnillat eqqaaviiillunniit kuuffiinut kueqqusaanatik. "Unnuakkut eqqagassat" (imeq anitassaq qernertoq) taamaallaat kuutsinneqaqqusaavoq, eqqagassanut kuuffiit ataasiakkaat tamatumani atorieqartussat peqqinnissamut oqartussaasunit akuerineqarsimappata. Nunap qaani imeq eqqagassat kuuffiinut kuutsinneqassanngilaq.

Silaannermi ikuallaaneq aamrna eqqagassanik inerteqquaapput, tassani pineqanngillat eqqaavijit. Ariartarfii siparnitaanik nunaannarmut imaluuniit umiaisualivimmut imaarsinerit inerteqquaappoq, nunaqarfimmi ariartarfilerinermit aaqqissuussineqarsimappat, tassani pineqanngilaq anartarfinnut eqqaavimmut imaarsinerit.

Sanaartukkut nutaat illutaasa qaliaasalu ilusaasigut pioreersunut tulluussarneqassapput aamimattaaq atortui qalipaataalu.

Illuliat nutaat nunami pukkinerpaaffimiit 11 m qangerlugu portussuseqassanngillat, tamanna toqqavia tamaat malillugu illut timitaannut ataasiakkaanut atuuppoq.

Illut toqqaviisa kælderisalu iigaasa ersittut akuerisaasumik portunerpaaffigisinnaavaat 3 m.

Toqqaviit qisuusut sukaasullu ersittut illut isuini sanieraannilu qalliuuserneqassapput qalipanneqassallutillu.

Nutaamik sanaartorneq aqquserngit aqqusineeqqallu pioreersut ajornerulersinnagit pisassaaq.

Nutaamik sanaartorneq ilusilerneqassaaq tamanik angallaffiusartut pisariaqanngitsumik apusinertarnissaat pinaveersaartiliugu. Sanaartornerup ilisilernerani illut sanianiittut eqqarsaatigineqassapput, najugaqtuusut tarnarmik naammaginartumik isikkiveqarlutillu seqinermiissinnaaqqullugit.

Nutaamik sanaartorneq nunamik manissaasoqarnissaa piumasarineqarsinnaavoq, nunaminertaq torersuullilu taseqqertannginniassammatt.

Nutaamik sanaartukkut eqqakkat kuuffiinut iml. ungasianiit kiassaanermi aqqutinut atassuserneqarnissaat piumasarineqarsinnaavoq, tamakkua sanaartorfimmii 25 meterimik qaninnerulersimappata. Nutaamik sanaartugaq eqqaavijit kuuffiinut atassuserneqanngippat imeq eqqagaq tamanit angallaffiusunik akornusiisussanngorlugu kuutsinneqassanngilaq illullu saniliusut akornuserneqassanatik, aammataaq imeq eqqagaq kuutsinneqassanngilaq peqqinnissamik oqartussaasut tamatumunnga akuersaarsinnaangippata.

Aqqusernit suliarineqarsinnaapput nunap assigani ilanngussami 8.3-mi takutinnejqartuniit.

Nunaminertakkut tamaana kuuffiliortoqernissaa akuerisaavoq taseqqertoqartannginnissaa qulakkeerumallugu. Innaallagissamut, imermut, attaveqaatinut, ungasianiit kiassarnernut eqqaavinnullu atassusiineq akuerisaavoq nunaminertamik atugassiisoqarsimatillugu. Ledningit aqqusineeqqat iml. aqquserngit napillugit ingerlanneqassappata naleqquttunik ikaarfissaliortoqassaaq, tunimeqqioritoqarluni assigisaanilluunniit angallannerup unigani ingerlaannarsinnaanera qulakkeerneqassalluni.

Illumik piginnittooq pisussaavoq illup tungaanut tummeqqat tamanut ammasumik sullisisut aqqutissaat pisariaqartut pilersissallugit aputaajartassallugillu.

Nunaminertat suliffeqarfimmit tamaaniittunit saaffiginnittaruinillu atukulaneqartut suliffeqarfimmit torersuitinneqassapput. Eqqagassat atortulluunniit suliffeqarfimmiit nunaminertamut allarnut umiarsualivimmulluunniit tingissimasut suliffeqarfimmit torersarneqassapput.

Kommunalbestyrelsip angallannermut qatserisartulluunniit illunik tikitsinissaannut akornutaasoringunig sivisunerusumik biilnik, umiatsianik atortunillu inissiinissaq inerteqqutigisinaavaa.

Sumiiffimi najugaqartut angallannerat isumannaallisaffiginiarlugu kommunalbestyrelsip siviganerit quataarluunerusut qaavini nalunaaqutsersuineremi, ungalulersuineremi silamilu qulliliineremi maledruagassanik aalajangersaasinnaavoq. Aqquserngit taaguutaasa normuisalu allagartaat illunut tamanut ikkunnissaat piumasarineqarsinnaavoq, piginnittumut taarsiinertaqanngitsumik.

Angallatit umiatsiaaqqallu angallannermut iniunriaallu angallannerannut ajoqutaasinnaanngorlugit pitunneqassanngillat inissinneqassananatilluunniit. Allunaasat wire-illu ersitsillugit inissinneqartassapput, inuit angallannerannut ulorianarsinnaajunnaarlugit.

Pisanik pilanned akuerineqarsinnaavoq tamanna peqqinnissamut oqartussanit akuersarneqarsinnaappat, kingornagullu pilaffigisaq tamakkiisumik salinneqassappat.

Qimminik pitussineq qimmeqarneq pillugu ileqqoreequsaq naapertorlugu, nunaminertallu tamanit angallaffiusut illerngilluunniit qimminit anguneqarsinnaaringorlugit pissanani, Immikkoortortat pilersaarusrioneranni ninaminertat qimminik pitussiviusinnaasut qimmillivigineqaqqusaanngitsulluunniit pillugit ersarinnerumik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Qaarsut nunaqarfittut killigata iluanippoq Qaarsuarsuk. 1920-kkunni aamaruutissarsiorfiusimasoq, tamaani suluusalinnut mittarfilioritoqarnissaa periarfissaqarpoq.

Illut makku eriagisassatut taaneqarput:

B-62/69	Allaffik, quersuaq	nap. 1903/1932
B-67/63	Quersuaq, sannavik	nap. 1920/1927
B-71	Niuertorutsip illua	nap. 1928
B-121	Atuarfik, oqaluffikoq	nap. 1911

Illut ataatsimoorput, illuliatut avatangiiserisamikkut eriagisariaqartutut nikippiarsimannngitsutut erserlutik. Taamaammat pisiniarifiup B-906-p aamma B-69-p akornanniittooq qerititsiveeraq piffissap ingerlanerani peertariaqarpoq. B-67 Uummannaami eqqaanilu illuliat ujaqqamik sikkigissakkamik sanaat ikeqisut ilagaat, Qaarsullu llisarnaqtigilluugaasa ilagalugu.

Taakunanngaanniit 25 m iluani eriagisarnermi soqutigisarisat pissutigalugit kommunalbestyrelsip akuersiteeqqartinnagu nutaanik illiortoqqaqusaanngilaq. Illunut eriagisassanut aalajangersakkat C1-mi imm. 3.13-mi allassimasut assigi atuupput.

Illut issunik ujaqqanillu qarmallit B-500 immaqalu B-826 sissap timaanilu sivingarnup akornanniittut atatiinnarneqarnissaat eqqarsaatigineqassaaq.

Qaarsuarsunni sissamiippu usigiaffiusarismasup toqqavia illuararlu ujaqqani sanaaq tamarmik 1920-p missaaneersut. Taakku taamanikkut ujarassuarnik toqqavilioriaatsimut assersutissatut atatiinnarneqassapput.

Qaarsut kujammut alleriarfissaqaqaat. Eqqaavik akuersarneqarsinnaasumik nunaqarfik qimallugu avannaatungaani inissisimavoq anorip sammivigikulanerpaasaani, imaanullu atasumik anartarfinnut eqqaaviliortoqarrissaa akuerisaalluni. Eqqaaviup tungaanut aqqutaa piffissap ingerlanerani pitsangorsagassaavoq, Qaarsuarsuillu tungaanut ingerlateqqinnejqarsinnissaa akuerisaalluni.

Maanna usigiaanermi talittarfiusoq ikkattumiippoq, itinerusumullu uiuneqarnissaa iml. kangimut qaarsuunerusup tungaanut nuunnissaa akuerisaavoq. Sissaq sioraasoq nungujartuleqqunagu malinnut assiaqtsiinissaq akuerisaavoq. Nunaqarfiallu qanitaani immap naqqanit

siorartartoqarnissaa inerteqqutaalluni sissap nungujartornissaa pinngitsoorumallugu. Qaarsuarsunni hunami manissumi suluusalinnut mittarfiliortoqarnissaa akuerisaavoq. Mikkiartortarfissat, mittarfittaata, aqquserngit, illorsuit il.il. inissinnissaat kommunimi pilersaarusiamut tapiliussami nunaqarfipil pilersaarusiorneranik malitseqartumi pissaaq.

Qaarsuni tikitsaalisaat 4-t atuuttut makkupput:

S2.1 Imeqartitsineq.

Nunap assigani ilanggussami 8.1-mi tikitsaalisaat killigi takutinneqarput, ilaatinneqarluni ukiukkut imermut tankip nuna imeqartitsivigisaa. Nuna imeqartitsiviusussaq aalajangiunneqarpoq nunap assigi immikkualuttortaqpallaanngitsut portussuseq 50 m-kkaarlugu nulunaarsuiffiusimasut atorlugit. Aammattaaq nunaminertamut imeqartitsiviusumut sermip ilamernga ilaavoq, taamaammat sermip ataatigut kuuttoqarnera pillugu allanngortoqarsinnaanera naatsorsuutigisariaqarpoq. Taamaammallu tikitsaalisaq allanngortertariaqalersinnaavoq ersarinnerusunik paasisaqartoqarsimalerpat. S2.1-p iluani malittarisassat imm. 3.2-mi S1 pillugu allassimasut assigi atuupput.

S2.2 Qulimiguulinnut mittarfeeraq.

Nunnitarfiup iluani sanaartortoqaqqaanngilaq, qimmit pitoqqusaanatik, atortunik inissisoqaqqaanani allatulluunniit qulimiguullit nunrinnissaat akornutissaqarteqqusaanani. Mikkiartortarfiup iluani portussutsimikkut mikkiartorfissamut appakaattunik sanaartortoqaq-qusangnilaq. Mikkiartorfissaq tassavooq nunap assigini ilanggussani sammiviit mikkiartorfiullutillu qangattariartorfiusartut killigi takutinneqartut, nunnittarfimmiit 12,5%-mik (1:8) qaffariartortut. Aalajangersakkat ersarinnerusut pillugit innersuunneqarpoq Statens Luftfartsvæsen (Naalagaaffiup timmisartortitsinermi Oqartussaatital): "BL 3-25 Savalimmiuni Kalaallit Nunaannilu qulimiguulinnut mittarfinnik pilersitsinermi aalajangersakkat".

S2.3 Telep atortui.

Tikitsaalisaq aalajangiunneqarpoq tassaassasoq nigarlittut ilusilik napparutip illuaqqallu B-1459-p avataatigut 25 m-mik radiuseqartoq.

S2.4 Tankeqarfik.

Isumannaallisaanissanut aalajangiunneqarpoq tassaassasoq nigarlittut ilusilik tankeqarfimmi qiterisaqartoq 20 m-llu radiuseqartoq.

Tamatuma iluani sanaartorneq taamaallaat tankeqarfimmut oqartussaasut akuersineratigut pisinnaavoq.

Gassisiivimmut atatillugu ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissaq immikkut ittoq 20 m-usoq atuutsinneqarpoq. Gassisiiviuup aalisakkeriviup pisiniarfiallu alleqqueriarfissaa assersimavaa, puusunneqassallunilu, soorlu B2.1-p kujataatungaanut.

Qaarsuni sumiiffiit ungalorisat assiginnngitsut sisamat siunertanut makkununnga immikkoortinneqarput:

A2.1 + A2.2 Illuliorfissaq.

Sumiiffiit ammasumik illuliorfissatut immikkoortinneqarput, tassaniissallutik ilaqtariinnut ataatsinut marlunnnullu illuliat. Sumiiffimmi ataasiakkaanik illumut atasinnaasunik pisiniarfieraliorniseaq akuerisaavoq.

B2.1 Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinillu ingerlatsivik.

Sumiiffik umiarsualiveqarfissatut inuutissarsiutinillu ingerlatsivissatut immikkoortinneqarpoq, immakkut assartornermut tassungalu atasumik quersuaqnermut, aalisakkanik suliffissuarmut, innaallagissiorfimmut kiisalu piniarnermut aalisarnermuullu atortunik injissiinernut inniminneerneqarluni.

Illut pioreersut nutarternissaat akuerisaavoq. Illut isaterneqartut toqqaviisigut piginnittuusut illulioqqinnissaat akuerisaavoq.

C2.1 + C2.2 Sumiiffiit qiterisat.

C2.1 siunertanut qiteritanut immikkoortinneqarpoq, pisiniarfinnut, hotelimut, allaffinnut kiisalu

isumaginninnikkut kultureqarnikkullu suliffeqarfinnut - taakkununnga ilaalluni iliveqarfik - inniminneerneqarluni. Illut pioreersut nutarternissaat akuerisaavoq. Illup isaterneqartup piginnittaata toqqaviatigut nappaaqqinnissaa akuerisaavoq.

C2.2 arsaaffittut timersornermilu atugassatut immikkoortinnejarpooq.

E2.1 + E2.2 Sumiiffiit immikkut atugassiat.

E2.1 ullukkut unnuakkullu eqqaavissatut immikkoortinnejarpooq.

E2.2 Qulimiguulinnut mittarfeeqqatut immikkoortirineqarpooq.

Sumiiffiit nunap assiliorsimasut immikkoortitallu pillugit nunap assiliaasimasunik takussutissiaq.
eqqaavik mittarfeerarlu ilanngunnagit.

Qaarsut.

	Angissus. 1000 m ²	Illut amerl. inis, sin., sanaartorfius.-naas., isat. ilanngunag.	Illut allat
A2.1	40	21	20 - 30 %
A2.2	83	33	30 - 50 %
B2.1	45 *	14	10 - 20 %
C2.1	50	13	10 - 20 %
C2.2	49	0	20 - 30 %
KAT.	267	81	50 - 90.000 m ²
			20

-mik nalunaaqutsikkat tininnerpaaffiata ulinnerpaaffitalu qeqqa aallaavigalugu uutortagaapput. Illut amerlassusii 1992-mi B- normut allassimaffianneersuupput, ilanngussanilu nunap assignut 1989-mi titartakkanut naleeqqiullugit nikigasinnaallutik.

6. NUNAQARFIUP PILERSAARUSIORNERA, IKERASAK.

6.1 Ikerasak pillugu ilusiliinissaq pingaerneq.

Ikerasaap nunaqarfiala inissisimanera saqqaani quppernermi aamma ilangussaq 9.1-mi ersippoq. Februaari 1994-mi ingerlanneqarlutillu pigineqartut ilangussaq 9.2-mi allaqqapput.

Inuttussutsikkut ineriertorneq imm. 1.1.-mi takutinneqarpoq. Inuit ukiumikkut aammalu angutinut arnanullu 1982-mi 1990-milu agguataarsimanerat ilangussaq 1-mi takuneqarsinnaavoq, taakkunuunatigullu erserluni nunaqarfik inoqassutsip tungaatigut annikitsumik siuariartortoq aammalu angutit arnanit amerlanerulaartut.

Meeqqat atuarfianni atuartut amerlassusaasigut ineriertorneq imm. 1.9-mi takutinneqarpoq.

Tunisinermi, nunaqarfip aningaaasatigut kaajalukaartitsivigisaani pingaarnerni illullu amerlassusaasigut ineriertorneq imm. 1.2-mi takutinneqarpoq.

Aningaaasaliiffigineqarnissamik pisariaqartitsineq imm. 1.6-mi ersippoq, suliassatullu inissinneqareersut imm. 1.7-mi. Kommunalbestyrelsip pisortat sanaartungassaannik tulleriissaarinera imm. 1.10-mi takuneqarsinnaavoq.

Meeggerivik. Illumut sullissivimmut B-1298-mut ilaattilugu sanaavoq ini meeqqanik 12-nik paarsiffiusinnaasoq, taanna 1993-mi atulerpoq ulluunerani paaqqinnittarfittut qitiusutut.

Pinnguqartarfik atuarfiup eqqaaniippoq allineqarsinnaalluni iml. meeqqeriviup eqqaatigut nutaamik sanasoqarsinnaalluni.

Arsaattarfik nunaqarfip qeqqaniippoq. Imaajarnissaa siunertaralugu kuufflersuinissaq pisariaqartinneqarpoq. Ukiukkut tasinnuaq arsaaffittut atorneqartarpooq. Pitsaanerusumik arsaafitaarnissaq kissaatigineqarpoq, soorlu C3.2-mi.

Meeqqat atuarfiat tassaavoq B-421, B-251-mi sannaveqarluni. Inissat amerlanerutut annertuumik pisariaqartinneqarput. Atuarfiup annerup ilaneratigut allisaasoqarsinnaavoq.

Atuakkanik atorniartarfik tassaavoq inimi atuarfiusumi atuakkat katersat. Init amerlinissaat pisariaqartinneqaaq. Atuarfiup allineratigut inissaliisoqarsinnaavoq.

Sunngiffimmi klubbi inuuusuttunulluuniit suliniuteqarfik alla pigineqanngilaq. Sunngiffimmi sammisassaqartitsiniutimerngit atuarfimnut atatillugu ingerlanneqartarpooq. Ukiut arlalialunnguit ingerlaneranni inuuusuttut amerlinissaat naatsorsuutigisariaqarpoq, taamaammallu sammisaqarfiusinnaasunik plsariaqartitsineq annertusissaqaluni.

Eqaarsaarfeganngilag inersuarmiilluurniit timersortarfearani, kisiannili tamanna meeqqanit, inuuusuttunit timersoqatigiinnillu kissaatigineqaaqaluni. Eqaarsaarfiliortoqarsinnaavoq atuarfiup ilaatuut.

Utoqqarnik isumaginninnermi sullissiveganngilag. Angerlarsimaffiup avataanut illoqarfimmi utoqqaat illuannut inissiisoqartarpooq. Ukiq 2000 kingorna utoqqaat amerlanerunissaat naatsorsuutigineqarpoq, taamaalillunilu angerlarsimaffiit immikkut utoqqarnut naatsorsuussat iml. utoqqaat ataatsimoorussillutik najungaqarfingisinaasaat nunaqarfimmi annertunerusumik pisariaqartinneqalissallutik. Taamaattunik inissiisoqarsinnaavoq A3.1-mi qitiusumik inissismallunilu manitsuusumi.

Pegginnissagarfik juumuumut illoqarpoq nakorsiartarfiliimmik B-627-mi, taanna illuuvooq pisoqaq ullutsinnut naleqqukkunnaartoq tikikkuminaatsorlu. Piaernerpaamik nutaamik nakorsiartarfiliortoqassaaq, nakorsanut tikittunut napparsimallutillu uninngasunut naatsorsuussanik atortulersugaasumik..

Ogaluffik tassaavoq B-120. Piffissami pilersaarusrusioriusumi nunaqarfip inuttussusaanut naammattutut nailernejqarpoq.

Iliveqarfik ogaluffiup atuarfiullu akormannittooq alleriarfissaqarpianngilaq. Piaernerpaamik nutaamik nunaqarfip kujammut kangiani C3.3-mi iliveqarfiliortoqassaaq.

Katersortarfik B-737-uvoq. Illu aserfallatsaalissassaaqaaq naammaginarturnillu ingerllauressinnaasumik kiassasertariaqarluni.

Jiliu sullissivik uffarfilik, sammisassaqartitsiniarfilik errorsisarfiliillu B-1298-uvoq. Illu imigassartaqanngitsumik ajornartorsiutilinnut katerisimaartarfilerlugu allineqarsinnaavoq.

Tikeraat inaat B-445 kommunip pigaa, barakki Qullissani illukut ilaannik sanaaq aaqqissortariaavoq. Taassuma saniatigut namminersortoq illukumi inissiisarfiteqarpoq.

Allatteqarfik B-1200 kommunip pigaa. Inissilluarsimavoq qiterpasissumi kisianni alleriarfissakillorpoq ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissat peqqutigalugit. Nutaamik allaffiliortoqarsinnaavoq C3.1-mi. KNI-p allaffia tassaavoq eriagisassaaq B-49. KNI nutaamik

ullutsinnut tulluuttumik allaffiliorneqarsinnaavoq C3 1-mi.

Politeeqarneg kommunefogedimit isumagineqarpoq. Isertitsiveqalernissaa assut kissaatigineqarpoq.

KNI-p pisiniarfia puiaasaasivittalik B-382-miippoq. Ilaneqarnissaa pisariaqartinneqartoq taamaallaat kujammut pisinnaavoq ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissat peqqutigalugit. Quersuagarpog B-54-55-57-mi, B-56-mi aamma B-700-mi kiisalu gerititsiveeraqarluni.

Pisiniarfearaq namminersortoq B-1340-miippoq.

KNI-p tankeqarfia tunniussisarfittalik B-49-p eqqaaniippoq. Ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissat immikkut ittut tankeqarfimmut tamatumunngaa atuuupput. Annikinnerusumik allineqarsinnaavoq. Tankit ruujorillu ersittut piffissap ingerlaneran i qalipanneqassapput.

Talittarfik tasaapput umiarsuaaqganut talittarfik pisoqaanerusoq nunaqarfiup qeqqani kangerlumanermi itinngittumi inissisimasoq, ilaannilu sikumik ajornartorsiuteqarfiusartoq, appaaluu aalisakkanik tunisassiorfiup eqqaani talittarfik nutaaq, itissuserissaarluartumiittooq. Aqqusineq- aalisakkeriviup eqqaani talittarfimmiit KNI-p pisiniarfia quersuaatalu tungaannukartoq pitsaanngilaq, aalaakkaasunillu qalliusernissaa pisariaqarluni.

Angallateeqganut umiatsialivik puttasortalik umiarsuaaqqat talittarfiaata kangerlumanertaa-niippoq. Taassuma saniatigut angallateeqqat pitsasumik isumannanngitsunillu pituffissaqarput nunaqarfiup kujataatungaani aamma avannaani kangerlumanerni. Angallateeqqat nunamut qaqrinnejartarpot kangerlumanerni qaarsortatigut manissutigut. Angallateeqqat aaqqissuussaasumik amusarfissiuunissaat kissaatigineqarpoq.

Aqqusernigit- sumiiffinnut nunagissagaasunut nunaqarfiup kujataatungaani nuna aaqqigasa-laarsinnarlugu pilersinnejqarsinnaapput.

Oulimiguulinnut mittarfeeraq nunaqarfiup kujataatungaaniippoq piffissarlu pilersaarusrifiusoq naallugu atorneqarsinnaalluni. Ujaqqat nusasut ujaraaqganik matoorneqarnissaat pisariaqartinneqarpoq.

Innaallagissiorfik B-1305 peqqumaasivinnik tankitaqarpoq. Illutaa inissaqarluarpoq tankeqarfittaalu annikinnerusumik allineqarsinnaalluni. Illu sanilia isatertarianngortoq eqqaassangikkaanni inissisimanera nipliornikkut ajornartorsiortitsinngilaq.

Imermik pilersuineq tasermiit imeqarfimmiit ukioq kaajallallugu imeqartitsisinnaasunik aaqqusersuunikkut pivoq, nunaqarfiup avannaatungaani imertartarfinnut 3-nut. Aalisakkerivik illulu sullissivik ukioq kaajallallugu imeqartinnejqarput. Erngup aaqutaata atuarfimmut kujammullu A3.2-mut ingerlateeqqinnejqarnissaat kissaatigineqarpoq.

Illukkut eggagassat aamma eqqakkat saviminiusut eqqaavimmuit eqqarneqartarpot periarfissaqartillugulu ikuallanneqartarlutik. Nutaamik ungalusamik ikualaasarfittalimmik iml. mikisumik ikualaavittalimmik piaernerpaamik nunaqarfiup kujataani pilersitsisoqassaaq.

Anartarfilerisoqartanngilag, anartarfiliili atuisunit ataasiakkaanit illup silataanut aninnejqartarlutik. Ataatsimoorussamik anartarfilerisoqartalissappat pitsaanerusunik aqqusinniortoqartariaqarpoq imrnamat kuitsivittalerlugu. Anartarfinnut eqqaavik kujataani inissinneqarsinnaavoq, eqqaaviup nutaap tungaanut aaqtutip tallineratigut.

Qatserisarfeeraq B-731-miippoq. Taassuma qatserisarfinngortinnissaa kissaatigineqarpoq, qatserinermut biilimut ataatsimut naammattoq.

Aalisakkanik tunisassiorfik B-1281-miippoq, B-201-mi poortuutissanut peqqumaasiveqarluni.

Aalisakkat tisaneqartarpot, qerinasuartinnejqarlutik qerititsivimmullu toqqorneqarlutik.

Tunisassiorfimmut puisit amii tunineqartarpot. Tunisassiorfiup piorsaaviginera inivissimasutut taasariaqarpoq, annertusisamik nillataartsillunilu qerititsisinnaanerup pisariaqartinneqarnera eqqaassangikkaanni.

Aalisartut aaqqissuussamik negitsersuisarfegarnissaat kissaatigineqarpoq, taanna B3.1-mi aalisakkeriviup talittarfillup eqqaani inissinneqarsinnaavoq.

Ataatsimoorussamik sannavik B-899 kommunip pigaa. Uiullugu allineqarsinnaavoq.

6.2 Ikerasammi nunaminernik atuinermi maleruaqqusat.

Nunaqarfimmi sumiiffiit atorneqarsinnaasut killilerneqarnerat nunap assigani ilanngussami 9.3-mi ersippot - ungarorititat nunap assigisa titartarneqarsimasut iluini takutinnejqarsinnaagaagata.

Nunap assigani tassani qarsuusat takutippaat siunissami, piffissap pilersaarusrifiusup matuma kingorna pilersaarusoqqinnermi ineriertortitsinermi sammiviusinnaasut.

Sumiiffinnut tamanut aalajangersakkat nalinginnaasut, ikerasak.

Illunut ataasiakkaanut atatillugu akuerisaavoq inuutissarsiusutnik "akornusersuunngitsunik"

ingerlatsinissaq soorlu eqqartuussissuserisutut, nujalerisutut il.il., illup piginnittaa kommu-nalbestyrelsili akuersisimappata, tassunga ilsalutik allagartalersuinerup ussassaarutinillu qaam-maqquusersuinerup akuerineqarnerat.

Sivisunerusumik atortussanik silami inissiineq aatsaat pisinnaavoq assiisoqarsimappat komunalbestyrelsili akuersisimappat.

Taamaallaat illuni sumiiffini tamanut atugassianiittuni (C-) imigassallerflusinnaasut pilersinneqarnissaat akuerineqarsinnaavoq. Komunalbestyrelsi tamatigut imigassallersin-naanermik akuerseqqaartassaaq. Qinnuteqaat komunalbestyrelsimit itigartinneqarsinnaavoq ilimageqarpat sassaalliisarfissap saniliusut akornusersussagai.

Illunut ataasiakkaanut atasumik quit mikinerisut, qimmiliviit ungalusat, ikassat, anerasaartarfiiit assigisaasalu sananeqarnissaat akuerisaavoq sanaartornermi maleruagassat ungassisusissamik piumasaqaataat aamma nunaqarfimmi pilersaarusiами aalajangersakkat aalajangersakkat malin-ne-qarpata nunaminertamillu atugassiisoqarsimappat. Quit, illuaqqat, qimmiliviit ungalusat, ikassat, napparutit, aappalaartulerfiit assigisaallu taarsiivigitinnertaqanngitsumik peeqquneqarsinnaapput nuunnermi iml. atorunnaarpata.

Imerpalasut avatagiisinut ulorianartut soorlu benziina, uulia, arrororsaatit, toqunartut assigisaallu kueqquaangillat eqqaaviilluunniit kuuffiinut kueqquaanatik. "Unnuakkut eqqagassat" (imeq anitassaq qernertoq) taarnaallaat kuutsinneqqaqquaavoq, eqqagassanut kuuffiit ataasiakkaat tamatumani atorneqartussat peqqinnissamut oqartussaasunit akuerineqarsimappata. Nunap qaani imeq eqqagassat kuuffiinut kuutsinneqassanngilaq.

Silaannarmi ikuallaaneq aamma eqqagassanik inerteqqutaapput, tassani pineqanngillat eqqaaviit. Anartarfiiit siparnitaanik nunaannarmut imaluuniit umiasualivimmut imaarsinerit inerteqqutaavoq, nunaqarfimmi anartarfilerinermut aaqqissuussineqarsimappat, tassani pineqanngilaq anartarfinnun eqqaavimmut imaarsinerit.

Sanaartukkat nutaat illutaasa qaliaasalu ilusaasigut pioreersunut tulluussarneqassapput aammattaaq atortui qalipaataalu.

Illuliat nutaat nunami pukkinnerpaaffimmiit 11 m qaangerlugu portussuseqassanngillat, tamanna toqqavia tamaat malillugu illut timitaannut ataasiakkaanut atuuppoq.

Illut toqqaviisa kælderlisalu iigaasa ersittut akuerisaasumik portunerpaaffigisinnaavaat 3 m.

Toqqaviit qisuuusut sukaasullu ersittut illut isuini saneraannilu qalliuuserneqassapput qalipanneqassallutilu.

Nutaamik sanaartorneq aqqusernigit aqqusineeqqallu pioreersut ajornerulersinnagit pisassaaq.

Nutaamik sanaartorneq ilusilerneqassaaq tamanik angallaffiusartut pisariaqanngitsumik apusinertarnissaat pinaveersaartillugu. Sanaartornerup ilisilernerani illut sanianiiittut eqqarsaatigineqassapput, najugaqartuusut tamarmik naammaginartumik isikkiveqarlutillu seqinermiissinnaaqquillugit.

Nutaamik sanaartornermi nunamik manissaasoqarnissaa piumasarineqarsinnaavoq, nunaminertorersuullnilu taseqcertannginniassammät.

Nutaamik sanaartukkat eqqakkat kuuffiinut iml. ungasianiiit kiassaanermi aqqutinut atassuserneqarnissaat piumasarineqarsinnaavoq, tamakkua sanaartorfimmiit 25 meterimik qaninnerulersimappata. Nutaamik sanaartugaq eqqaaviit kuuffiinut atassuserneqanngippat imeq eqqagaq tamanit angallaffiusunik akornusiisussanngorlugu kuutsinneqassanngilaq illullu saniliusut akornuserneqassanatik, aammataaq imeq eqqagaq kuutsinneqassanngilaq peqqinnissamik oqartussaasut tamatumunnga akuersaarsinnaanngippata.

Aqqusernit suliarineqarsinnaapput nunap assigani ilanngussami 9.3-mi takutinneqartuniit.

Nunaminertakkut tamaana kuuffiortoqarnissaa akuergisaavoq taseqqertoqartannginnissaq qualkeerumallugu. Innaallagissarnut, imermut, attaveqaatinut, ungasianiiit kiassarnernut eqqaavinnullu atassusiineq akuerisaavoq nunaminertamik atugassiisoqarsimatillugu.

Ledningit aqqusineeqqat iml. aqqusernigit napillugit ingerlanneqassappata naleqquttunik ikaarfissaliorqoqassaaq, tummeqqiortoqarluni assigisaanilluunniit angallannerup unigan ingerlaannarsinnaanera qualkeerneqassalluni.

Illumik piginnittoq pisussaavoq illup tungaanut tummeqqat tamanut ammasumik sullissisut aqqutissaat pisariaqartut pilersissallugit aputaatjartassallugillu.

Nunaminertat suliffeqarfinit tamaaniittunit saaffiginnittaruinillu atukulanegartut suliffeqarfimmit torersuutinneqassapput. Eqqagassat atortulluunniit suliffeqarfimmit nunaminertamut allamut umiarsualivimnulluunniit tingissirnasut suliffeqarfimmit torersarneqassapput.

Kommunalbestyrelsip angallannermut qatserisartulluunniit illunik tikitsinissaannut akornutaasoringuniget sivisunerusumik biilnik, umiatsianik atortunillu inissiinissaq inerteqqutigis-in-naavaa.

Sumiiffimmi najugaqartut angallannerat isumannaallisaaffiginiarlugu kommunalbestyrelsip sivigerit qutaarluunerusut qaavini nalunaaqutsersuinermi, ungalulersuinermi silamilu qulliliinermi maleruagassanik aalajangersasinnavaoq. Aqquserngit taaguutaasa normuisalu allagartaat illunut tamanut ikkunnissaat piumasarineqarsinnaavoq, piginnittumut taarsiinertaqanngitsumik.

Angallatit umiatsiaaqqallu angallannermut iniunnaallu angallannerannut ajoqtaasinnaanngorlugit pitunneqassangillat inissinneqassananatilluunniit. Allunaasat wire-illu ersitsillugit inissinneqartassapput; inuit angallanherannut ulorianarsinnaajunnaarlugit.

Pisanik pilanneq akuerineqarsinnaavoq tamanna peqqinnissaimut oqartussanit akuerisaerneqarsinnaappat, kingornagullu pilaffigisaq tamakkiisumik salihrieqassappat. Qimminik pitussineq qimmeqarneq pillugu ileqqoreqqusaq naapertoq, nunaqminertallu tamanit angallaffiusut illerngilluunniit qimminit anguneqarsinnaanngorlugit pissanani. Immikkoortortat pilersarusoqneranni nunaqminertat qimminik pitussiviusinnaasut qimmlivi-gineqeqqusaaanngitsulluumiit pillugit ersarinnerumik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Illut makku eriagisassatut taaneqarput:

B-49 Allaffik nap. 1854 *

B-57/55, Quersuit ataats, nap. 1850/1898 *

B-60, Niuerterutsip illua, nap. 1909

B-12 Oqaluffik nap. 1937

* uk. 1900 siornatigut napparneqarsimasut eqqisisimatitsinissamik inatsisip 5/1980-p

16.10.1980-meersup ataanipput, atorunnaarsimاغنillu eqqisisimatitassaallutik.

Quersuit nutaanerusut B-54 1941-meersoq aamma B-56 1945 missaaneersoq peqatigalugit illuliatut avatangiiserisamikkut eriagisariaqartutut erserput. B-49 kommunimi kisiartaavoq ersarivissumik titartarneqarnermigut quassuttuui esitsillugit sanaaq, Ikerasaallu ilisarnaqtigilluagaasa ilagalugu. Taakkunanngaanniit 25 m iluani eriagisaqarnermi soqutigisarisat pissutigalugit kommunalbestyrelsi akueriseeqqaartinnagu nutaanik illiortoqqaqquaanngilaq. Illunut eriagisassanut aalajangersakkat C1-mi imm. 3.13-mi allassimasut assigi atuupput. Illusissunik ujaqqanillu qarmalik B-890 oqaluffiu eqqaaniittooq atatiinnarneqassanersoq eqqarsaatigineqassaaq.

Ikerasak kangimut kimmullu alleriarfissaqarluarpooq. Eqqaavik "nämminerisamillu" eqqakkanik ikuallaasarfiusut minnerusut marlussuit ilaannikkoortumik pujormiutitsisarput, piaernerpaamillu nunaqarfiup kujasinnerusumi eqqaavimnik nutaamik taarserneqassallutik. Tamatumta tungaanut 300 m miss. aqqusinniortoqassaaq. Nunaqarfiup kujataani sissakkut anartarfiit eqqaaviliorissaat akuerisaavoq.

Innaallagissiorfiup eqqaani kangerlumanerni angallateeeqqanut puttasuliortoqarnissaat akuerisaavoq.

A 3.1-mi taseq 1-mi ujaqqanik nunniorneqarnissaai illulorfinginissaalu akuerisaavoq.

Maanna iliveqarfiusoq ulikkaalivippoq, taamaammat nutaamik nunaqarfiup kangiani C3.3-mi iliveqarfiliortoqarnissaat akuerisaavoq.

Sanaartorfissatut ungalorititat avataanni telep atortuinik pilersuinissaq akuerisaavoq.

Ikerasammi tikitsaalisaat 4-t-atuuttut makkuupput:

S3.1 Imeqartitsineq.

Nunap assigani ilanngussami 9.1-mi tikitsaalisaq killigi takutinnejqarput, ilaatinnejqarlutik imertartarfinnik, illumik sullissifiusumik aalisakkerivimmillu ukioq kaajallallugu imeqartitsinermut nuna imeqartitsivigisaa. Kanglatungaani nuna imeqartitsiviusussaq aalajangiunnejqarpoq nunap assigi portussuseq 2 m-kkaarlugu nulunaarsuiffiusimasut atörlugit, tassanilu ilaavoq taseq portussuseq 81,3-miittooq, tatsimut imeqarfiusumut kooqarsinnaasoq. Kitaatungaanut atatillugu atorneqarput nunap assigi 50 meterikkaarlugit nunap portussusiinik ersersitsisut. Taamaammallu tikitsaalisaq allanngortertariaqalersinnaavoq ersarinnerusunik paasisaqartoqarsimalerpat. S3.1-p iluani malittarisassat imm. 3.2-mi S1 pillugu allassimasut assigi atuupput.

S3.2 Qulimiguulinnut mittarfeeraq.

Nunnitarfiup iluani sanaartortoqqaqquaanngilaq, qimmit pitoqqusaanatik, atortunik inissiisoqqaqquaanani allatulluunniit qulimiguullit nunninnissaat akornutissaqarteqqusaanani. Mikkiartortarfiup iluani portussutsimikkut mikkiartorfissamut appakaattunik sanaartortoqqaqquaanngilaq. Mikkiartorfissag tassavoq nunap assigini ilanngussani sammviit mikkiartorfullutillu qangattariartorfiusartut killigi takutinnejqartut, nunnittarfimmiit 12,5%-mik (1:8) qaffariartortut.

Aalajangersakkat ersarinnherusut pillugit innersuunneqarpoq Statens Luftfartsvæsen (Naalagaaffiup timmisartitsinermi Oqartussaatitai): "BL 3-25 Savalimmiuni Kalaallit Nunaannilu qulimiguulinnut mittarfinnik pilersitsinermi aalajangersakkat".

S3.4 Tankeqarfik.

Isumannaallisaanissariut aalajangiunneqarpoq tassaassasoq nigarittut ilusilik tankeqarfimmi qiterisaqartoq 20 m-llu radiuseqartoq.

Tamatuma iluani sanaartorneq taamaallaat tankeqarfimmum oqartussaasut akuersineratigut pisinnaavoq.

Gassiisivimmut atatillugu ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissaq immikkut ittoq 20 m-usoq atuutsinneqarpoq.

Ikerasammi sumiiffiit ungalorisat assigiinngitsut sisamat siunertanut makkununnga immik-koortinneqarput:

A3.1 + A3.2 + A3.3 Illuliorfissaq.

Sumiiffiit ammasumik illuliorfissatut immikkoortinneqarput. Sumiiffimmi ataasiakkaanik illumut atasinnaasunik pisiniarfeeraliorissaq akuerisaavoq.

Tatsip sumiiffik A3.1-miittup aaqqigasaaffigineqarnissaa ujaqqanillu immerneqarnissaa akuerisaavoq.

B3.1 Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinillu ingerlatsivik.

Sumiiffik umiarsualiveqarfissatut inuutissarsiutinillu ingerlatsivissatut immikkoortinneqarpoq, immakkut assartornermut tassungalu atasumik quersuaqarnermut, aalisakkanik suliffissuarmut, innaallagissiorfimmum kiisalu piniarnermut aalisarnermullu atortunik inissiernut inniminneerneqarluni.

Illut pioreersut nutaternissaat akuerisaavoq. Illut isaterneqartut toqqaviisigut piginnittuusut illulioqqinnissaat akuerisaavoq.

C3.1 + C3.2 Sumiiffiit qiterisat.

C3.1 siunertanut qiterititanut immikkoortinneqarpoq, pisiniarfinnut, hotelimut, allaffinnut kiisalu isumaginninnikkut kultureqarnikkullu suliffeqarfinnut - taakkununnga ilaallutik arsaaffik pioreersoq aamma iliveqarfik - inniminneerneqarluni. Illut pioreersut nutaternissaat akuerisaavoq. Illup isaterneqartup piginnittaata toqqaviatigut nappaqqinnissaa akuerisaavoq.

C3.2 arsaaffittut timersornermilu atugassatut immikkoortinneqarpoq.

C3.3 iliveqarfittaassatut immikkoortinneqarpoq.

E3.1 + E3.2 Sumiiffiit immikkut atugassiat.

E3.1 ullukkut unnuakkullu eqqaavissatut immikkoortinneqarpoq.

E3.2 Qulimiguulinnut mittarfeeqqatut immikkoortinneqarpoq.

Sumiiffiit nunap assiliorsimasut immikkoortitallu pillugit nunap assiliaasimasunik takussutissiaq, eqqaavik mittarfeerarlu ilanngunnagit.

Ikerasak.

	Angissus, 1000 m ²	Illut amerl.	inis. sin., sanaartorius.naas., isat., ilanngunag.	Illut allat
A3.1	90 ±	37	20 - 50 %	2
A3.2	80	22	30 - 50 %	
A3.3	59	1	50 - 70 %	1
A3.4	51 *	3	20 - 30 %	10
A3.5	53	13	10 - 20 %	11, Arsaat., iliveqarfik
A3.6	32	1	20 - 40 %	
KAT	386	77	90 - 160.000 m ²	24

* Intra-amerlassusaa ilanngullugu, inifussuseq annej tassaavoq taseq nunniorneqarpat.

Mik naturisaqutikkat tininnerpaaffiata ulinnerpaaffitalu qeqqa aallaavigalugu uutortagaapput.

Illut amerlassusii 1992-mi B normut allassirnaffiannierrsuumput, ilanngussanilu nunap assiginut 1989-mi titartakkanut naleqqiullugit nikigasinnallutik.

7. NUNAQARFIUP PILERSAARUSIORTNERA, SAATTUT.

7.1 Saattut pillugit ilusiliinissaq pingaerneq.

Saattut nunaqarfiata inissimanera saqqaani quppernermi aamma ilanngussaq 10.1-mi ersippoq. Februaari 1994-mi ingerlanneqarlillu pigineqartut ilanngussaq 10.2-mi allaqqapput.

Inuttussutsikkut inerartorneq imm. 1.1.-mi takutinneqarpooq. Inuit ukiumikkut aammalu angutinut arnanullu 1982-mi 1990-milu agguataarsimanerat ilanngussaq 1-mi takuneqarsinnaavoq, taakkunuunatigullu erserluni nunaqarfimmi arnat meeqqiorsinnaasut amigaatigineqaqisut.

Ilutigalugu iml. tamatuma kinguneranik inuit immarnguaq ikiliartorput.

Meeqqat atuarfianni atuartut amerlassusaasigut inerartorneq imm. 1.9-mi takutinneqarpooq.

Tunisinermi, nunaqarfiup aningaasatigut kaajalukaartitsivigisaani pingaernerni illullu amerlassusaasigut inerartorneq imm. 1.2-mi takutinneqarpooq.

Aningaasaliiffingeqarnissamik pisariaqartitsineq imm. 1.6-mi ersippoq, suliassatullu inissinneqareersut imm. 1.7-mi. Kommunalbestyrelsip pisortat sanaartungassaannik tulleriissaarinera imm. 1.10-mi takuneqarsinnaavoq.

Meeggerivik, 1993-mi atuutilersumik ulluunerani meeqqat pingasut paarineqarsinnaapput, kisiannili saniatigut meeqqeriveqarani. Nutaamik meeqqeriviliortoqarsinnaavoq atuarfimmut iml. illumut sullissivimmut atasumik.

Pinnquartarfik nunaqarfiup kujatazniippoq allineqarsinnaallunilu.

Arsaattarfik kissaatigineqaqaaq. C4.2-mi inissinneqarsinnaavoq. Nunamik manissaanissamut galliinissamullu atortussat immakkut assartortariaqarput, qeqertaq naleqqutunuk ujaraaraqanngimmat.

Meeqqat atuarfiat B-206-miippoq atuarfiullu igaffia B-90-miilluni. Eqqarsaatigineqarsinnaavoq atuarfiup ingerlassai tamarmik katarsorneqarsinnaanersut, B-90-lu siunertanut atulerlugu.

Atuakkanik atorniartarfik atuarfimmi inimiippoq. Piffissap ingerlanerani immakkut initialertussaavoq, soorlu kommunip allaffikuani B-101a-mi atuarfiup eqqanguaniittumi.

Sunngiffimmi klubbi inuuusuttunulluunniit suliniuteqarfik alla pigineqanngilaq. Sunngiffimmi sammisassaqartitsiniutmerngit atuarfimmut atatillugu ingerlanneqartarput. Sunngiffimmi sammisassaqartitsiniutaasinnaasut tulluuttut kissaatigineqarput,

Eqaarsaarfegannqilaq inersuarmiilliunniit timersortarfegarani, kisiannili tamanna meeqqanit, inuuusuttunit timersoqatigiinnillu kissaatigineqaqaluni. Katarsortarfip initaa ilaannikkoortumik atuarfimmit eqaarsaarnermut atorneqartarpoq. Ini eqaarsaarfissaq illup sullissiviup ilassutaatut uffarfilerlugu inissinneqarsinnaavoq iml. B-90-mi aaqqissuunneqarsinnaalluni.

Utoqqarnik isumaginninnermi sullissiveganngilaq. B-378 siusinnerusukkut utoqqarnut 3-nut inissiatut inniminneqarpooq, kisianni ullutsinnut naleqqunnani ilaqtariilu marluk illussaattut allanngortinneqarluni. Angerlersimaffiup avataanut illoqarfimmi utoqqaat illuannut inissiisoqartarpoq. Utoqqaat ataatsimoorussillutik najugaqarfingisinnasaat iml. inissiat immikkut utoqqarnut naatsorsuussat kissaatigineqarput, nunaqarfiullu qitikanniani napparneqarsinnaallutik illut ullutsinnut naleqqukkunnaartut isatereerpata.

Pegginnissaqarfik: juumooq nakorsiartitsiarfeqarpooq B-101b-mi, taanna illuuvooq pisooq peqqinnissaqarnermut siunertanut naleqqukkunnaartoq. Piaarnerpaamik nutaamik nakorsiartarfiliortoqassaaq, nakorsanut tikittunut napparsimallutillu uninngasunut naatsorsuussanik atortulersugaasumik.

Ogaluffik tassaavoq B-131. Piffissami pilersaarusiorfiusumi nunaqarfiup inuttussusaanut naammattussatut nalilerneqarpooq.

Iliveqarfik nunaqarfiup kujataatungaaniippoq C4.2-mi naammattumik alleriarfissaqarluni.

Katarsortarfik B-351-uvooq. Illu aserfallatsaalisaasavaq naamgiginartumillu kiassasertari-aqarluni.

Illu sullissivik uffafilik, särnmissasseqartitsiniarfilik errorsisarfilillu atuarfiup eqqaani sananeqarpooq 1994-mi atulissagatinneqarluni. Kingusinnerusukkut allillugu meeqqanik paaqqinnittarfimmik imigassartaqanngitsumillu ajornartorsiutillinnut katerismaartarfimmik ilaneqarsinnaavoq.

Tikeraat inaat B-1039 kommunip pigaa, Illorput 82-usoq.

Allaffeqarfik B-1377 kommunip pigaa. KNI-p allaffia B-1056-miippoq. Taakku tamarmik uiullugit allineqarsinnaapput.

Politeeqarneg kommunefogedimit isumagineqarpooq. Isertitsiveqalernissaa assut kissaatigineqarpooq.

KNI-p pisiniarfia quersuartalik B-422-miippoq aamma B-95-mi. Quersuaqarpog B-94-mi, B-98/99-mi qeritsiveeraqarluninilu. Pisiniarfip quersuillu allineqarnissaat pisariaqartinneqarpoq, tamannalu pisinnaavoq alliliinikkut, ikuuallattuunnginnissaq eqqarsaatigalugu piumasaqaatit eqquutinneqarpata.

Pisiniarfieeraqarpog namminersortunik B-1295-mi, B-1450-mi aamma B-1458-mi taanna sanaluttarfefeqarluni.

KNI-p tankegarfia tunniussisarfittalik ernumanartumik tarajorteriviup KNI-Ilu pisiniarfia akornanni inissisimavoq. Taamaattoq Namminersornerusut ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissat immikkut ittut akuerinikuuaat. Annikitsunnguungaluamilluunniit uuliakoortoqarpat aalisagarpassuit asiutinneqartussaammata aalisakkanik nakkutilliisut sanileriinneq ernumanartoqarteqaat. Tunniussisarfik piaernerpaamik nuunneqassaaq, kimmut 100 m missaanik nilaasivikup saniani tankit gasoliaqarfit marluk eqqaannut.

Talittarfik 1968-mi sananeqarpoq ulinnerpaaffiatalu akornanni 3,7 meterimik itissuseqarluni. 1993-mi itissutsip uuttornerani talittarifiup kimmut teqeequanit uutorneqarpoq 3,2 m, kangimulli teqeequanit 1,9 meteriinnaq uutorneqarluni, tamanna immap naqqata sioranissimaneranit peqquteqarpoq. KNI-p pisiniarfianii tunisassiorfimmiillu aqqut ajorluinnarpoq qalliuserneqarnissaalu pisariaqartinneqaqaluni.

Angallateeqqanut umiatsialivik puttasortalik talittarifiup qinnguaniippoq. Tamatuma saniatigut angallateeqqat avannaatungaani kangeriumarnigt sinerlugit pitoqasaput assarnertillugu oqqusumiikkannerlutik avannamulli sammiinnarlutik. Aalisariutit irinaallagissiorfiup avannaatungaani immami pituffilanut pitunneqarpot. Sikunut malinnullu avanniaatungaaneersunut assiaqtassatut nunniortogarnissaa assut kissaatigineqarpoq. Angallateeqqat qaarsukkut manissukkut amuneqartarpot. Angallateeqqanut amusisarfiliortoqarnissaa kissaatigineqarpoq. Kalaallit Nunaannut Ministeriaqarfiup pituffilanik puttasuliorneranut angallateeqqanik amusisarfiliornissaq ilaatlinneqaraluarpoq, aningaasaliissutillik kinguartinnerat peqqutigalugu sananeqanngisaannarluni. Angallateeqqanik amusisarfiliornissaq suli kissaatigineqarlunilu pisariaqartinneqarpoq.

Aqquserngit sumiiffit nunagissarnikut tungaannut amigaatigineqarpot, aqqusineeqqallu pioreersut arlallit pitsangorsaaviginissaat kissaatigineqarluni.

Qulimiguulinnut mittarfeeraq nunaqarfiup kujataaniippooq piffissarlu pilersaarusrusiorfiusoq naallugu atorneqarsinnaalluni. Mittarfeeqqami amigaatigineqarpoq ilamerngata immernissaa ujaqqallu nuiasut qallerlugit ujaraalersuinissaq.

Innaallagissiorfik B-900a-miippoq tankinik peqqumaasivittaqarluni. Illu pisooqavoq sisammik saanilersugaq, perseralatillugu ussiittoq, suliffigissallugu naleqqutingitsoq ukiualunnguit qaangiuppata maskiinaqarfia initunermik taarserneqassaaq. Innaallagissiorfirmi imeq nillarsaat tarajuiaavimmi sanianiittumi atorneqarsinnaavoq.

Imermik pilersuineq imaq tarajuialrugu pisarpoq, tarajuiaavimmi B-900b-mi ataatsimik imertartarfefeqarluni. Illutaa ilanngikkaluarlugu imiliorsinnaanera marloriaatingorsinnaavoq kimmullu allisaaqqittoqarsinraalluni. Irigerlatsinermi aningaasartutut ukiukkut tankeqarluni imeqarnermiit quleriaammik annertunerupput, imermut m^3 -mut tarajuiaakkamut 400 kr-ullutik! Ullukkut eggagassat aamina eqqakkat saviminiusut talittarifiup kangiatunginnguani eqqaavimmut naleqqutingitsumut eqqarneqartarpot periarfissaqartillugulu ikuallanneqartarlutik. Eqqaavik ungalusaq nutaaq ikuallaasarfittalerlugu imi. mikisumik ikuallaavittalerlugu nunaqarfiup kujataani piaernerpaamik pilersinneqassaaq.

Anartarfilerisoqartanngilag, anartarfulli atuisunit ataasiakkaanit illup silataanut aninneqartarlutik. Ataatsimoorussamik anartarfilerisoqartalissappat aqqusinniorqartariaqarpoq immamut kuitsivittalerlugu. Anartarfinnut eqqaavik piffissap ingerlanerani nunaqarfiup kujataani inissinneqassaaq, tarajuiaaviup immarnik milluaaffiata eqqaanut pinnani.

Qatserisarfeeraq B-662-miippoq. Taassuma qatserisarfinngortinnissaa kissaatigineqarpoq, qatserinermut biillimut ataatsimut naammattoq.

Aalisakkanik tunisinarfia tarajorterivimmut B-1184-mut pisarpoq, Uummannaamullu suliareq-qitassanik assartuusoqartarluni. Assartuinerup akunnattoorfiini annertunngitsumik tarajorterisoqartarpoq aalisakkanillu panertulisoqartarluni najugarisami tunineqartussanik. Aalisakkerivik nilltaartitsivimmiit qeritsivimmiillu ilarusunneqarpoq. Puisit amii aalisakkerivimmut tunisaapput. Piginnegatigiififik Aquut B-990-mi tunisassiorfeqarlunilu qullukkeriveqarpoq.

Ataatsimoorussamik sannavik B-207 kommunip pigaa. Uiullugu allineqarsinnaavoq.

7.2 Saattuni nunaminernik atuinermi maleruagguusat.

Nunaqarfimmi sumiiffiit atorneqarsinnaasut killilerneqarnerat nunap assigani ilanngussami 10.3-mi ersipput - ungalorititat nunap assigisa titartarneqarsimasut iluini takutinneqarsinnaagaagata. Nunap assigani tassani qarsuusat takutippaat siunissami, piffissap pilersaarusroriusup matuma kingorna pilersaarusoqqinnermi ineriatortitsinermi sammiviusinnaasut.

Sumiiffinnut tamanut aalajangersakkat nalinginnaasut, Saattut.

Illunut ataasiakkaanut atatillugu akuerisaavoq inuitissarsiutinik "akornusersuinngitsunik" ingerlatsinissaq soorlu eqqartuussissuserisutut, nujalerisutut il.il., illup piginnittaa kommunalbestyrelsili akuersisimappata, tassunga ilaallutik allagartalersuinerup ussassaarutinillu qaam-maqqusersuinerup akuerineqarnerat.

Sivisunerusumik atortussanik silami inissiineq aatsaat pisinnaavoq assiisoqarsimappat kommunalbestyrelsili akuersisimappat.

Taamaallaat illuni sumiiffinni tamanut atugassianiittuni (C) imigassallerfiusinnaasut pilersinneqarnissaat akuerineqarsinriaavoq. Kommunalbestyrelsi tamatigut imigassallersin-naanermik akuerseqqaartassaaq. Qinnuteqaat kommunalbestyrelsimit itigartinneqarsinnaavoq ilimagineqarpat sassaalliarfissap saniliusut akornusersussagai.

Illunut ataasiakkaanut atasumik quit mikinerisut, qimmiliviit ungalusat, ikassat, aneraasaartarfiiit assigisaasalu sananeqarnissaat akuerisaavoq sanaartornermi maleruagassat ungasissusissamik piumasqaataat aamma nunaqarfimmi pilersaarusiami aalajangersakkat aalajangersakkat malinnejarpata nunaminertamillu atugassiisoqarsimappat. Quit, illuaqqat, qimmiliviit ungalusat, ikassat, napparutit, aappalaartulerfiit assigisaallu taarsliivigitinnertaqanngitsumik peeqquneqarsinnaapput nuunnermi iml. atorunnaarpata.

Imerpalasut avatagiisirut ulorianartut soorlu benzina, uulia, arrororsaatit, toqunartut assigisaallu kueqqusaanngillat eqqaaviilluuniit kuuffiinut kueqqusaanatik. "Unnuakkut eqqagassat" (imeq anitassaq qernertoq) taamaallaat kuutsinneqqaqqusaavoq, eqqagassanut kuuffiit ataasiakkaat tamatumani atorneqartussat peqqinnissamut oqartussaasunit akuerineqarsimappata. Nunap qaani imeq eqqagassat kuuffiinut kuutsinneqassanngilaq.

Silaannarmi ikuallaaneq aamma eqqagassanik inerteqqutaapput, tassani pineqanngillat eqqaaviiit. Anartarfiiit siparnitaanik nunaannarmut imaluuniit umiaisualivimmut imaarsinerit inerteqqutaavoq, nunaqarfimmi anartarfilerinermut aqqissuussineqarsimappat, tassani pineqanngilaq anartarfinnut eqqaavimmut imaarsinerit.

Sanaartukkat nutaat illutaasa qaliaasalu ilusaasigut pioreersunut tulluussarneqassapput aammattaaq atortui qalipaatalu.

Illuliat nutaat nunami pukkinnerpaaffimmit 11 m qaangerlugu portussuseqassanngillat, tamanna toqqavia tamaat malillugu illut timitaannut ataasiakkaanut atuuppoq.

Illut toqqaviisa kælderiisalu iigaasa ersittut akuerisaasumik portunerpaaffigisinnaavaat 3 m.

Toqqaviit qisuuusut sukaasullu ersittut illut isuini saneraannilu qalliuuserneqassapput qalipanneqassallutillu.

Nutaamik sanaartorneq aqquserngit aqqusineeqqallu pioreersut ajornerulersinnagit pisassaaq.

Nutaamik sanaartorneq ilusilerneqassaaq tamanik angallaffiusartut pisariaqanngitsumik apusinnertarnissaat pinaveersaartillugu. Sanaartornerup ilisilernerani illut sanianiiittut eqqarsaatigineqassapput, najugaqartuuusut tamarmik naammaginartumik isikkiveqarlutillu seqinermiissinnaaqquullugit.

Nutaamik sanaartorneq nunamik manissaasoqarnissaa piumasarineqarsinnaavoq, nunaminertatorersuullnilu taseqqertannginniassammatt.

Nutaamik sanaartukkat eqqakkat kuuffiinut iml. ungasianiit kiassaanermi aqqutinut atassuserneqarnissaat piumasarineqarsinnaavoq, tamakkua sanaartorfimmit 25 meterimik qaninnerulersimappata. Nutaamik sanaartugaq eqqaaviiit kuuffiinut atassuserneqannigippat imaq eqqagaq tamanit angallaffiusunik akornusiisussanngorlugu kuutsinneqassanngilaq illullu saniliusut akornuserneqassanatik, aammataaq imaq eqqagaq kuutsinneqassanngilaq peqqinnissamik oqartussaasut tamatumunriga akuersaarsinnaanngippata.

Aqqusernit suliarineqarsinnaapput nunap assigani ilanngussami 10.3-mi takutinneqartuniit.

Nunaminertakkut tamaanaa kuuffiliortoqarnissaa akuerisaavoq taseqqertoqartannginnissaa qulakkeerumallugu. Innaallagissamut, imermut, attaveqaatinut, ungasianiit kiassarnernut eqqaavinnullu atassusiineq akuerisaavoq nunaminertamik atugassiisoqarsimatillugu.

Ledningit aqqusineeqqat imi, aqquserngit napillugit ingerlanneqassappata naleqquutunik ikaarfissaliortoqassaaq, tummeqqiorqarluun assigisaanilluuniit angallannerup unigani ingerlaannarsinnaanera qulakeerneqassalluni.

Illumik piginnitoq pisussavaavq illup tungaanut tummeqqat tamanut ammasumik sullissisut aqqutissaat pisariaqartut pilersissallugit aputaajartassallugillu.

Nunaminertat suliffeqarfinit tärnäaniittunit saaffiginnittartuinillu atukulaneqartut suliffeqarfimmit torersuutinneqassapput. Eqqagassat atortulluuniit suliffeqarfimmiit nunaminertamut allamut umiarsualivimmulluuniit tingissimasut suliffeqarfimmiit torersarneqassapput.

Kommunalbestyrelsip angallannermut qatsersartulluuniit illunik tikitsinissaannut akornutaasoringunig sivisunerusumik biilink, umiatsianik atortunillu inissiinissaq inerteqqutigisinaavaa.

Sumiiffimmi najugaqartut angallannerat isumannaallisaaffiginiarlugu kommunalbestyrelsip siviganerit qutaarluunerusut qaavini nalunaaqutsersuinermeri, ungaluersuinermeri silamilu qulliliinermeri malederuagassanik aalajangersaasinnaavoq. Aqquserngit taaguutaasa normuisalu allagartaat illunut tamanut ikkunnissaat piumasarineqarsinnaavoq, piginnitumut taarsiinertaqangitsumik.

Angallatit umiatsiaaqqallu angallannermut iniuunnaallu angallannerannut ajoqtaasinnaanngorlugit pitunneqassanngillat inissinneqassanatilluuniit. Allunaasat wire-illu ersitsillugit inissinneqartassapput, inuit angallanneranut ulorianarsinnaajunnaariugit.

Pisanik pilarineq akuerineqarsinnaavoq tamianna peqqinnissamut oqartussanit akuersaarengarsinnaappat, kingornagullu pilaffigisaq tamakkiisumik salinneqassappat.

Qimminik pitussineq qimmeqarneq pillugu ileqqoreqqusaq naapertorlugu, nunaminertallu tamanit angallaffiusut illerngilluuniit qimminit anguneqarsinnaanngorlugit pissanani. Immikkoortortat pilersaarusrionneranni ninaminertat qimminik pitussiviusinnaasut qimmlivi-gineqaqqusaanngitsulluuniit pillugit ersarinnerumik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Illut makku eriagisassatut taaneqarsinnaapput:

B-90	Atuarfik, pisiniarfikoq	nap. 1899 *
B-94	Quersuaq	nap. 1878 *
B-99	Quersuaq, orsivikoq	nap. 1871 *
B-101	Nakorsiarfik	nap. 1905
B-131	Oqaluffik	nap. 1927

* uk. 1900 siornatigut napparneqarsimasut eqqisisimatitsinissamik inatsisip 5/1980-p

16.10.1980-meersup ataaniippuit, atorunnaarsimاغانيلووqunillu eqqisisimatitassaallutik.

Illut ilaat nutarteriffigipilunneqarsimapput kisianni suli nunaqarfiup qeqqani oqaluttuarisaanermut atasutut isikkulerlugit aaqqiivilgineqarnissaat periarfissaqarsinnaavoq.

Talittarfiup eqqaaniippuit illut pisoqaanerusut makku:

B-92	Tunitsivik	nap. 1932
B-98	Quersuaq, orsivikoq	nap. 1905, B-99-mut atass.
B-95	Quersuaq	nap. 1899, 1990-mi ilavoq

Aalisakkeriviup B-1184-p inissinnerata, KNI-p pisiniarfialta B-95-llu ataatsimulernerata, KNI-p allaffialta qerititsiviullu inissinnerata kingorna illut ataatsirnoortillugit eriagisassatut saqqumiunnaarput, immikkullu eriagisassatut taaneqaratik. Illut pisoqaanerit isateriarlugit allakkut nappaqqinriisaat akuerisaavoq. Nunatta katersugaasiviata tamanna akuerisinnappagu.

Saattut kujammut kangimuullu alleriarfissaqarluarput. Angallatit avannamut saqqumisumiit-tarmata, kangiani ikkarlunni sapusiortoqarnissaa akuerisaavoq nunaqarfiullu kangiani kangeriumaneq angallatinut pituttarfittut atorneqarsinnaavoq.

Eqqaavik assiaqutaqaranii nunaqarfimmut qanittumiippoq nunaqarfik pujorfigisarlugu. Eqqakkat tamaanngaannit immamut nunaqarfimmuunniit teqqartarpuit. Nutaamik eqqaaviliorissaq nunaqarfiup kujataani qooqqukkur akuerisaavoq, tamatuma tungaanut 400 m miss. aqqusinniortoqassaaq. Paarlallugu ikuallaasartik E4.4-mi inissinneqarsinnaavoq, tamatumalu tungaanut raamaalialt 100 m-mik aqqusinniortoqartariaqassalluni.

Immap tarajuiarnera imeqartitsisutuaammat anartarfiiit milluaaviup eqqaani mingutsitsisinnanngorlugit eqqarneqassanngillat. Nunaqarfiup kujataatigut anartarfinnut eqqaaliviliorqarnissaa akuerisaavoq.

KNI-p pisiniarfia B-422, tankeqarfik tunniussisarfittalik tarajorterivillu B-1184 imminnut qanippallaarpit ikuallattoornissarlu eqqarsaatigalugu immikkut akuerisaasumik ungasissuse-qartinneqarlutik. Tankeqarfipu tunniussisarfittallip kimmuit 100 m-mik nilaasiyikup eqqaani tankit marluk eqqaannut nuunneqarnissaq akuerisaavoq.

Saattuni tikitsaalisaat 3-t atuuttut makkuupput. Innaallagissiorfiup avannaani imaanj milluaasulerlugu tarajuiaaffeqarpoq, imaatigut tikitsaalisanik aalajangersaasoqarnikuunngilaq.

S4.2 Qulimiguulinnut mittarfeeraq.

Nunnitarfiup iluani sanaartortoqaqqusaanngilaq, qimmit pitoqqusaanatik, atortunik inissiisoqqaqqusaanani allatulluunniit qulimiguullit nunninnissaat akornutissaqarteqquasaanani. Mikkiartortarfiup iluani portussutsimikkut mikkiartorfissamut appakaattunik sanaartortoqaqqusaanngilaq. Mikkiartorfissaq tassavoq nunap assigini ilanngussani sammiviit mikkiartorfullutillu qangattariartoriusartut killigi takutinnejartut, nunnitarfimmiit 12,5%-mik (1:8) qaffariartortut. Aalajangersakkat ersarinnerusut pillugit innersuunneqarpoq Statens Luftfartsvæsen (Naalagaaffiup timmisartortitsinermi Oqartussaatitai): "BL 3-25 Savalimmiuni Kalaallit Nunaannilu qulimiguulinnut mittarfinnik pilersitsinermi aalajangersakkat".

S4.3 Telep atortui.

Tikitsaalisaq aalajangiunneqarpoq tassaassasoq nigarlittut ilusilik napparutip illuaqqallu B-947-p avataatigut 25 m-mik radiuseqartoq.

S4.4a + S4.4b Tankeqarfik.

Isumannaallisaanissanut aalajangiunneqarpoq tassaassasoq nigarlittut ilusilik tankeqarfimmi qiterisaqartoq 20 m-llu radiuseqartoq. Tamatuma iluani sanaartorneq taamaallaat tankeqarfimmut oqartussaasut akuersineratigut pisinnaavoq. Tankeqarfik pisooqaneq S4.4a-mittoq ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu KNI-p pisiniarfata aalisakkeriviullu tungaannut immikkut akuerisaasumik ungasissuseqartinneqarpoq. Taamaammat aalisakkanillu tunisassianik mingutsitsisoqarsinnaanera peqqutigalugit piaarnerpaamik tankeqarfik taanna atorunnaassaaq suliallu S4.4b-mut nuunneqarlutik. Gassisiivimmut atatillugu ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissaq immikkut ittoq 20 m-usoq atuutsinnejarpoq.

Saattuni sumiiffiit ungalorisat assigiinngitsut sisamat siunertanut makkununnga immikkoortinneqarput:

A4.1 Illuliorfissaq.

Sumiiffik ammasumik illuliorfissatut immikkoortinneqarpoq, tassaniissallutik ilaqtariinnut ataatsinut marlunnnullu illuliat. Sumiiffimmi ataasiakkaanik illumut atasinnaasunik pisiniarfeleriornissaq akuerisaavoq.

B4.1 Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinillu ingerlatsivik.

Sumiiffik'umiarsualiveqarfissatut inuutissarsiutinillu ingerlatsivissatut immikkoortinneqarpoq, immakkut assartornermut tassungalu atasumik quersuaqarnermut, aalisakkanik suliffissuarmut, innaallagissiorfimmut kiisalu piniarnermut aalisarnermullu atortunik inissiinernut inniminneqarluni.

Illut pioreersut nutaternissaat akuerisaavoq. Illut isaternejartut toqqaviisigut piginnittuusut illulioqqinnissaat akuerisaavoq.

C4.1 + C4.2 Sumiiffiit qiterisat.

C4.1 siunertanut qiteritanut immikkoortinneqarpoq, pisiniarfinnut, hotelimut, allaffinnut kiisalu isumagirinnikkut kultureqarnikkullu suliffeqarfinnut - taakkununnga ilaalluni iliveqarfik - inniminneqarluni. Illut pioreersut nutaternissaat akuerisaavoq. Illup isaternejartup piginnittaata toqqaviatigut nappaqqinnissaat akuerisaavoq.

C4.2 iliveqarfittut timersornermilu atugassatut immikkoortinneqarpoq.

E4.1 + E4.2 + E4.3 + E4.4 Sumiiffiit immilkut atugassiat.

E4.1 ullukkut unnuakkullu eqqaavissatut immikkoortinneqarpoq. Eqqaavik piaernerpaamik nunaqarfimmit ungasinnerusumut nuunneqassaaq.

E4.2 Qulimiguulinnut mittarfeeqqatut immikkoortinneqarpoq.

E4.3 ullukkut unnuakkullu eqqaavissatut nutaatut immikkoortinneqarpoq. Kommunimi pilersaarsiap siunnersuutaata nassiussuunnerata kingorna naleqqunnerusumik inissiisoqarpoq, taanna ilanngussaq 10.3-mi takutinneqarpoq.

E4.4 Nunaqarfimmi ikuallaasarfissamut immikkoortinneqassaaq. Arsakut aamakullu eqqavimmut E4.3-miittumut inginneqartassapput.

Sumiiffiit nunap assiliorsimasut immikkoortitallu pillugit nunap assiliaasimasunik takussutissiaq, eqqaavik mittarfeerarlu ilanngunnagit.

Saattut.

	Angissus. 1000 m ²	Illut amerl.	inis. sin., sanaartorfius.-naas., isat. ilanngunag.	Illut allat
A4.1	168	55	30 - 50 %	4
B4.1	54	5	30 - 50 %	8
C4.1	44	26	0 - 10 %	15
C4.2	45	0	30 - 70 %	1, iliveqarfik
KAT.	311	86	80 - 150.000 m ²	28

-mik nalunaaqutsikkat tininnerpaaffiata ulinnerpaaffialtu qeqqa aallaavigalugu uutortagaapput. Illut amerlassusii 1992-mi B- normut allassirnaffianneersuupput, ilanngussanilu nunap assignut 1989-mi titartakkanut naleqqiullugit nikigasinnaallutik.

8. NUNAQARFIUP PILERSAARUSIORNERA, UKKUSISSAT.

8.1 Ukkusissat pillugit ilusiliinissag pingaarneg.

Ukkusissat nunaqarfiata inisisimanera saqqaani tuppernermi aamma ilańngussaq 11.1-mi  rsippoq. Februaari 1994-mi ingerlanneqarlutillu pigineqartut ilańngussaq 11.2-mi allaqqapput. Inuttussutsikkut ineriertorneq imm. 1.1.-mi takutinneqarpoq. Inuit ukumikkut aammalu angutinut arnańullu 1982-mi 1990-milu agg ataarsimaherat ilańngussaq 1-mi t kuheqarsinnaavoq, taakkunuunatigullu erserluni inuit amerliartornerannut kisiinnagajammi peqquaasoq tassaammat angutit sulisinnaasut amerliarornerat.

Meeqcat atuarifianni atuartut amerlassusaasigut ineriertorneq imm. 1.9-mi takutinneqarpoq.

Tunisifermi, nuh qarfiup aninga s tigut kaajalukaartitsivigisaani pingaarnerni illullu amerlassusaasigut ineriertorneq imm. 1.2-mi takutinneqarpoq.

Aningaasalliffigineqarnissamik pisariaqartitsineq imm. 1.6-mi  rsippoq, suliassatullu inissinneqareersut imm. 1.7-mi. Kommunalbestyrel p pisortat sanaartungassaaannik tulleriissaarinera imm. 1.10-mi takuneqarsinnaavoq.

Meeqgeriyik. Meeqgeriveqaranilu ulluunerani paaqqinnittarfefeqanngilaq. Meeqcat paarineqartarnissaannik aaqqissuussinissaq kissaataavoq, pisariaqarlunilu arnat tunisassiorfimmi sulisarnissaat pissutigalugu. Inissinneqarsinnaavoq C5.1-mi.

Pinnguartarfik iliv qarfiup eqqaanjittoo assut riungullarsimavvoq, annikinnerusuinnarmillu allineqarsinnaalluni.

Arsaattarfik assut kissaatigineqarpoq, katersortarfiullu avannaatungaani manikannersumi inissinneqarsinnaalluni. Annerusumik manissaanermi qajannaallisaanermilu atortussat immakkut angallattariaqarput.

Meeqcat atuarfiat tassaavoq B-414 aam na oqaluffigiitigalugu atuarfikoq B-137, taanna atuarfittut sularineqarsimavvoq. Siamimaassimavallaarnerat ulluinnarni atuartitsinermut naleqqutinngilaq. Inissat amerlarierusut annertuumik pisariaqartinneqarput. Atuarfiup annikinnerusumik ilaneratigut allisaasoqarsinnaavoq.

Atuakkanik atorniartarfik tassaavoq inimi atuarfiusumi atuakkat katersat. Atorniartarfip namminerisaminik initialernissa kissaatigineqarpoq.

Sunngiffimmi klubbi inuuusuttunulluunniit suliniuteqarfik alla pigineqanngilaq. Sunngiffimmi sammisasaqartitsiniutimerngit atuarfimmut atatillugu ingerlanneqartarpot. Ukiut arlalialunnguit ingerlaneranni inuuusuttut amerlinissaat naatsorsuutigisariaqarpoq, taamaammallu sammisaqarfiusinnaasunik pisariaqartitsineq annertusissaqaluni.

Eqaarsaarfefeqanngilaq inersuarmiilluunriit timersortarfeqarani, kisiannili tamanna meeqinanit, inuuusuttunit timersoqatigiinnillu kissaatigineqagaluni. Katersortarfiup initaa ilaannikkoortumik atuarfimmit eqaarsaarnermut atorneqartarpot. Eqaarsaarfiliortoqarsinnaavoq C5.1-mi.

Utoqqarnik isumaginninnermi sullissiveqanngilaq. Angerlarsimaffiup avataanut illoqarfimmi utoqqaat illuannut inissisoqartarpot. Ukiq 2000 kingorna utoqqaat amerlanerunissaat naatsorsuutigineqarpoq, taamaalliluunilu angerlarsimaffiit immikkut utoqqarnut naatsorsuussat iml. utoqqaat ataatsimoorussillutik najunga arfigisinnaasaat nunaqarfimmi annertunerusumik pisariaqartinneqalissallutik.

Peqginnissaqarfik juumuumut illoqarpoq nakorsiartarfiliimmik B-747-mi. Piffissami pilersaarisorfiusumi alliliinissaq pisariaqartinneqalissaq nakorsanut tikittunut napparsimallutillu uninngasunut naatsorsuussanik atortulersugaasumik..

Oqaluffik tassaavoq B-1396. Piffissami pilersaarisorfiusumi nunaqarfiup inuttussusaanut naammattutut nalilerneqarpoq.

Iliveqarfik oqaluffiup eqqaaniippoq alleriarfissaqaranilu. Piaarnerpaamik nutaamik iliveqarfiliortoqassaaq. Nunaqarfimmiit 500 m miss. kujasinnerusumiittooq sivingajaannguaq piukkunnarluarpoq, taanna nunap assigata 1:2000-iustup avataaniimmat taamaallaat sammivia ilańngussaq 11.3-mi takutinneqarpoq.

Katersortarfik B-465-uvot. Illu naammaginartumik aserfallatsaalisaasimavvoq, kisianni ullutsinnut naleqquttumik kiassaasertariaalluni.

Illu sullissivik uffarfilik, sammisasaqartitsiniarfilik errorsisarfiliillu B-1341-uvot.

Tikeraat inaat B-466 kommunip pigaa, barakki Qullissani illukut ilaannik sanaaq aaqqissortariaavoq.

Allaffegarfik B-1114 kommunip pigaa. KNI-p allaffia pisiniarfimmi B-448-mi inisisimavvoq.

Allaffiit tamarmik uiullugit allineqarsinnaapput.

Politeeqarneg kommune fogedimit isumagineqarpoq. Isertitsiveqalernissaa kissaatigineqarpoq. KNI-p pisiniarfia puiaasaasivitalik B-448-miippoq. Quersuaq talittarfiup eqqaani B-24-miippoq, aamma quersuaapput eriagisassatut nalilikat B-109 aamma B-111.

Pisiniarfeeggat namminersortut B-1394-mi aamma B-777-miippuit.

KNI-p tankeqarfia tunniussisarfittalik talittarfiup eqqaaniippoq. Namminersornerusut KNI-p innaallagissiorfiullu talittarfiup eqqaani ataatsimoorussamik tankeqarnissaat akuerinikuuaat, ilanngullugulu akueralugu tankip benzinaasiviup matoorussaanani qarmaqarnissaa. Tankit ruujorillu ersittut piffissap ingerlanerani qalipanneqassapput.

Talittarfik itissuserilluarpoq, ulinnerpaaffiata tininnerpaaffiatatu akornannit uuttorlugu itissusaas 3,5 m-ulluni, piffissami pilersaarusiortiusumi naammassasutut ilimagineqarpoq. Talittarfimmiit KNI-p pisiniarfiata tungaannut aqqutip ilaa qalliuuserneqannilaq.

Angallateeeqganut umiatsialiyik aalisakkeriviup kujataani kangerlumanermiippoq. Angallateeeqqat avannamut kippasimmullu sammisumiiartput. Tankeqarfip eqqaani nuummii tangallateeeqqat oqquiffigisinnasaannik sapusiorqarnissaa assut kissaatigineqarpoq. Angallateeeqqat nunamut qaqinneqartarpuk kangerlumaneq sinerlugu sissami ujaralimmi.

Aqquserngit- avannamut sumiiffinnut nuriagissagaasuriut amigaatigineqarput.

Oulimiguulinnut mittarfeeraq katersortarfiup eqqaani nunami manikannersumi kisiannili taserartarasaartumi inissisimavoq. Mikkiartortarneq qangattariartortarnerlu ajornakusoorput qangattalermermilu oqimaassusissap tungaatigut immikkut piumasaqartoqarluni. Tamatuma saniatigut ukiukkut apusinnertarneq ajornartorsiutaavoq, eqqaavillu qulaallugu mikkiartornermi eqqakkat teqqlasarlutik. Mittarfeeraq nutaaq ukiuni qaninnerni nunaqarfiup avannaagut inissinneqassaaq.

Innaallagissiorfik B-970 peqqumaasivinnik tankitaqarpoq. Illutaa inissaqarluarpoq inissisimanerlu nipiliornikkut nunaqarfimmiunut ajornartorsiotsinari. Ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissat tankit KNI-p tankiiniit ungasinnerusumut piffissap ingerlanerani nuunneqassapput.

Imermk pilersuineg aasakkut pisarpoq nunaqarfiup kujataatungaani kuummiit ukiukkut imiisiviup 1400 m³-mik imaqarsinnaasup immerneratigut. Taassuma nunaqarfiup inuja tamarmik, illumi sullissiviusumi uffarfiup kiisalu tunisassiorfiup 500 m³-mik imeqartinnissaat artungajavippaa. Piffissap ilaani illumi sullissiviusumi taamaailat errorsiviit marluk ingerlatinneqarsinnaapput. Ukiukkut imeqarniarneq annertusisinneqarsinnaavoq nutaamik maanna tankiusup saniatigut sanasoqarneratigut.

Ullukkut eqqagassat aamma eqqakkat saviminiusut eqqaavimmut eqqarneqartarpuk periarfissaqartillugulu ikuallanneqartarlutik. Nutaamik ungalusamik ikualaasarfittalimmik iml. mikisumik ikualaavittalimmik piffissap ingerlanerani nunaqarfiup avannaani inissisoqassaaq.

Anartarfilerisogartarpog, anartarfiit imaanut anartarfinnun eqqaavimmi aninneqartarpuk.

Tipilorneq peqqutigalugu anitsisarfik piffissap ingerlanerani avannamut nuunneqassaaq.

Qatserisarfeeraq B-1235-miippoq. Taassuma qatserisarfinngortinnissaat kissaatigineqarpoq, qatserinermut billimut ataatsimut naammattoq.

Aalisakkanik tunisassiorfik B-1334-miippoq. Qalerallit Japanimut tunisassanngorlugit sularineqartarpuk (niaquerlugit paperuerlugillu), annikinnerusumik tisaneq malitsigalugulu qerinasuartsineq qeritsivimmullu toqqorsineq ingerlanneqarpoq. Tunisassiorfiup piorasaavginera inivissimasutut taasariaqarpoq, annertusisamik nillataartitsillunilu qeritsisinnaanerup pisariaqartinneqarnera eqqaassanngikkaanni.

Aalisartut aqqissuussamik negitsersuisarfegarnissaat kissaatigineqarpoq, taanna B5.1-mi talittarfiup eqqaani inissinneqarsinnaavoq.

Piginnegatigiiffik Ulo tunisassiorfeqarlunilu qullukkeriveqarpoq B-974-mi.

Arnat Peqatigiit B-313-mi mersortarfegarput, siusinnerusukkullu Maarmorilik aqqissugassanjik mersuuttarlugu.

Ataatsimoorussamik sannavik B-332 kommunip pigaa. Uiullugu annikinnerusumik allineqarsinnaavoq.

8.2 Ukkusissani nunaminernik atuinermi maleruagguusat.

Nunaqarfimmi sumiiffiit atorneqarsinnaasut killilerneqarnerat nunap assigani ilanngussami 11.3-mi ersippuit - ungarorititat nunap assigisa titartarneqarsimasut iluini takutinneqarsinnaagaagata.

Nunap assigani tassani qarsuusat takutippaat siunissami, piffissap pilersaarusrusioriusup matuma kingorna pilersaarusoqqinnermi ineriertortitsinermi sammiviusinnaasut.

Sumiiffinnut tamanut aalajangersakkat nalinginnaasut, Ukkusissat.

Illunut ataasiakkaanut atatillugu akuerisaavoq inuutissarsiutinik "akornusersuinngitsutik" ingerlatsiniisaq soorlu eqqartuussissuserisutut, nujalerisutut il.il., illup piginnitaa kommunalbestyrelsili akuersisimappata, tassunga ilaallutik allagartalersuinerup ussassaarutinillu qaam-maqqusueruinerup akuerineqarnerat.

Sivisunerusumik atortussanik silami inissiineq aatsaat pisinnaavoq assiisoqarsimappat kommunalbestyrelsili akuersisimappat.

Taamaallaat illuni sumiiffinni tamanut atugassianittuni (C-) imigassalleriusinnaasut pilersinneqarnissaat akuerineqarsinnaavoq. Kommunalbestyrelsi tamätigut imigassallersin-naanermik akuerseqqaartassaaq. Qinnuteqaat kommunalbestyrelsimit itigartinneqarsinnaavoq ilimagineqarpat sassaalliisarfissap saniliusut akornusersussagai.

Illunut ataasiakkaanut atasumik quit mikinerisut, qimmliviit ungalusat, ikassat, anerasaartarfitt assigisaasalu sananeqarnissaat akuerisaavoq sanaartornermi maleruagassat ungasissusissämik piumasaqaataat aamma nunaqarfimmi pilersaarusiomi aalajangersakkat aalajangersakkat malinnejarpata nunaminertamillu atugassiisoqarsimappat. Quit, illuqqat, qimmliviit ungalusat, ikassat, napparutit, aappalaartulerfiit assigisaallu taarsiivigitinnertaqanngitsumik pеeqquneqarsinnaapput nuunhermi iml. atorunhaarpata.

Imerpalasut avatagiisut ulorianartut soorlu benziina, uulia, arrororsaatit, toqunartut assigisaallu kueqquaanngillat eqqaavilliunniit kuuffiinut kueqquaanngatik. "Unnuakkut eqqagassat" (imeq anitassaq qernertog) taamaallaat kуutsirineqqaqquaavoq, eqqagassanut kuuffiit ataasiakkaat tamatumani atorneqartussat peqqinnissamut oqartussaasunit akuerineqarsimappata. Nunap qaani imeq eqqagassat kuuffiinut kuutsinneqassanngilaq.

Silaannarmi ikuallaaneq aamma eqqagassanik inerteqqutaapput, tassani pineqanngillat eqqaavii. Anartarfitt siparnitaanik nunaannarmut imaluuniit umiaisualivimmuit imaarsinerit inerteqqutaavoq, nunaqarfimmi anartarfilerinermut aqqissuussineqarsimappat, tassani pineqanngilaq anartarfinnut eqqaavimmuit imaarsinerit.

Sanaartukkat nutaat illutaasa qaliaasalu ilusaasigut piovereersunut tulluussarneqassapput aammattaaq atortui qalipaataalu.

Illuliat nutaat nunami pukkinnerpaaffimiit 11 m qaangerlugu portussuseqassanngillat, tamanna toqqavia tamaat malillugu illut timitaannut ataasiakkaanut atuuppoq.

Illut toqqavila kælderiisalu iigaasa ersittut akuerisaasumik portunerpaaffigisinnavaat 3 m.

Toqqaviiq qisuusut sukaasullu ersittut illut isuini saneraannilu qalliuersneqassapput qalipanneqassallutillu.

Nutaamik sanaartorneq aqquserngit aqqusineeqqallu piovereersut ajornerulersinnagit pisassaaq.

Nutaamik sanaartorneq ilüsilerneqassaaq tamanik angallaffiusartut pisariaqanngitsumik

apusinnertarnissaat pinaveersaartillugu. Sanaartornerup ilislernerani illut sanianilttut eqqarsaatigineqassapput, najugaqartulusut tamarmik naammaghartumik isikkiveqarlutillu seqinermilssinnaaqqullugit.

Nutaamik sanaartornermi nunamik manissaasoqarnissa piumasarinneqarsinnaavoq, nunaminertaq torersuullunilu taseqqertannginniassammat.

Nutaamik sanaartukkat eqqakkat kuuffiinut iml. ungasianiit kiassaanermi aqqutinut atassuserneqarnissaat piumasarinneqarsinnaavoq, tamakkua sanaartorfimmiiit 25 meterimik qaninnerulersimappata. Nutaamik sanaartugaq eqqaaviiut kuuffiinut atassuserneqannigippatimeq eqqagaq tamanit angallaffiusunik akornusiisussaringorlugu kuutsinneqassanngilaq illullu saniliusut akornuserneqassanatik, aammataaq imeq eqqagaq kuutsinneqassanngilaq peqqinnissamik oqartussaasut tamatumunnga akuersaarsinnaangippata.

Aqquserniit suliarineqarsinnaapput nunap assigani ilanngussami 11.3-mi takutinneqartuniit.

Nunaminertakkut tamaana kuuffiliortoqarnissaak akuerisaavoq taseqqertoqartannginnissaq qulakkeerumallugu. Innaallagissamut, imermut, attaveqaatinut, ungasianiit kiassarnernut eqqaavinnullu atassusiineq akuerisaavoq nunaminertamik atugassiisoqarsimatillugu.

Ledningit aqqusineeqqat iml. aqquserngit napillugit ingerlanneqassappata naleqquttunik ikaarfissaliortoqassaaq, turnmeqqiortoqarlni assigisaanilluunniit angallannerup unigani ingerlaannarsinnaaneera qulakkeerneqassalluni.

Illumik piginnittooq pisussaavoq illup tungaanut tummeqqat tamanut ammasumik sullisisut aqqutissaat pisariaqartut pilersissallugit aputaajartassallugillu.

Nunaminertat suliffeqarfinit tamaaniittunit saaffiginnittartuinillu atukulaneqartut suliffeqarfimmit torersuutinnejassapput. Eqqagassat atortulluunniit suliffeqarfimmiit nunaminertamut allamut umiarsualivimmulluunniit tingissimásut sulifeqarfimmiit torersarnejassapput.

Kommunalbestyrelsip angallannermut qatsérartulluunniit illunik tikitsinissaannut akornutaasoringuhigit sivisunerusumik biilnik, umiatsianik atortunillu inissiinissaq inerteqqutigisinhaavaa.

Suriiftimmi najugaqartut angallannerat isumannaallisaaffiginiarlugu kommunalbestyrelsip siviganerit qutaarlúunerasut qaavini haluflaaqutsersuinermi, ungalulersuinermeri silamilu qulliliinermeri maleruagássanik aalajangersaasinjaavoq. Aqquserngit taaguutaasa normuisalu allagartaat illunut tamanut ikkurnissaat piumasarineqarsinjaavoq, piginnittumut taarsiinertaqanngitsumik.

Angallatit umiatsiaaqqallu angallannermut iniurnaallu angallannerannut ajoqutaasinnaanngorlugit pitunneqassanngillat inissinneqassanatilluunniit. Allunaasat wire-illu ersitsillugit inissinneqartassapput, inuit angallannerannut ulorianarsinnaajunnaarlugit.

Pisanik pilanneq akuerineqarsinjaavoq tamanna peqqinnissamut oqartussanit akuersaerneqarsinjaappat, kingornagullu pilaffigisaq tämakiitumik salinneqassappat.

Qimminik pitussineq qimmeqarneq pillugut ileqqoreeqqusaq naapertorlugu, nunaminertallu tamanit angallaflisut illerngilluunniit qimminit anguneqarsinnaanngorlugit pissanani. Immikkoortortat pilersaarusiornerahni ninaminertat qimminik pitussiviusinnaasut qimmliviligineqqaqusaanngitsulluunniit pillugit ersarinnerumik aalajangersaasoqarsinjaavoq.

Illut makku eriagisassatut taaneqarput:

B-104	Quersuaq	nap. 1907
B-109	Quersuaq	nap. 1867 *
B-111	Quersuaq	nap. 1906
B-313	Arnat peq. mers.	nap. 1930

* uk. 1900 siornatigut napparneqarsimasut eqqisisimatitsinissamik inatsisip 5/1980-p 16.10.1980-meersup ataaniippuit, atorunnaarsimagunillu eqqisisimatitassaallutik. (B-109-p isua kukkunikkut 108-mik normuligaavoq.) Illut ataatsimoortillugit eriagisassatut isigineqarput, sissap tungaanut immikkuullarissuseqarlutik inissisimapput aalisakkariut panersiiviit/umiatsiat amutsivii tamaaniillutik. Taakkunanngaanniit 25 m iluani eriagisaqarnermi soqtigisarisat pissutigalugit kommunalbestyrelsi akuersiteeqqaartinnagu nutaanik illuliortoqqaqusaanngilaq. Illunut eriagisassanut aalajangersakkat C1-mi imm. 3.13-mi allassimasut assigi atuupput.

Ukkusissat taamaallaat avannamut alleriarfissaqarput. Ilutigalugulu maniissuummata nunaminertanik atuilluarniartariaqarpog.

Nunaqarfiup avannamut alliartornera peqqutigalugu, maanna eqqaaviusup anartarfinnillu anitsisarfiup avannarpasinnerusumut nuunnissaat akuerisaavoq. Tamatuma tungaanut 400 m miss. aqqusinniortoqassaaq.

Qulimiguulinnut mittarfeeraq mikkiartortarfeqarnerup apusinnertarneratalu tungaatigut ajornartorsluteqarpog. Nunaqarfiup avannaatigut nutaamik mittarfiliorissaq tungaanullu aqqusinissaq akuerisaapput.

Maanna iliveqarfiusoq ulikkaalivippoq, alleqperiarsinnaanani. Nutaamik nunaqarfiup kujataani iliveqarfiliortoqarnissaak akuerisaavoq.

Nunaqarfiup eqqaaniippuit ukkusissaqarfijit inikinerusut marlussuit. Inuit aaljangersimasumik najungaqartut namminneq atugassaminik pilaarissaat akuerisaavoq. Ukkusissaq tamaaniittooq annikeqaaq, nunaqarfiullu inuinut inniminneerumallugu nunap assigani ilanngussami sumiiffia takutinneqanngilaq.

Sanaartorfissatut ungalorititat avataanni telep atortuinik pilersuinissaq akuerisaavoq.

Ukkusissani tikitsaalisaat 3-t atuuttut makkuupput:

S5.1 Imeqartitsineq.

Nunap assigani ilanngussami 11.1-mi tikitsaalisaap killigi takutinneqarput, ilaatinneqarluni ukiukkut imeqarfiup nuna imeqartitsivigisaa. Nuna imeqartitsiviusussaak aalajangiunneqarpog nunap assigi 1:20.000 portussuseq 10 m-kkaarlugu nulunaarsuiffiusimasut atorlugit.

Aammattaaq nunaminertamut imeqartitsiviusumut sernip ilamerenga ilaavoq, taamaammat sernip ataatigut kuuttoqarnera pillugu allangortoqarsinnaanera naatsorsuutigisariaqarpog.

Taamaammallu tikitsaalisaq allanngortertariaqalersinnaavoq ersarinnerusunik paasisaqarto-qarsimalerpat. S5.1-p iluani malittarisassat imm. 3.2-mi S1 pillugu allassimasut assigi atuupput.

S5.2 Qulimiguulinnut mittarfeeraq.

Nunnitarfiup iluani sanaartortoqaaqqusaanngilaq, qimmit pitoqqusaanatik, atortunik inissiisoqaaqqusaanani allatulluunniit qulimiguullit nunninnissaat akornutissaqarteqqusaanani. Mikkiartortarfiup iluani portussutsimikkut mikkiartorfissamut appakaattunik sanaartortoqaaqqusaanngilaq. Mikkiartorfissag tassavoq nunap assigini ilangngussani sammivit mikkiartorfiullutillu qangattariartorfiusartut killigi takutinneqartut, nunnitarfimmiit 12,5%-mik (1:8) qaffariartortut. Aalajangersakkat ersarinnerusut pillugit innersuunneqarpoq Statens Luftfartsvæsen (Naalagaaffiup timmisartortitsinermi Oqartussaatitai): "BL 3-25 Savalimmiuni Kalaallit Nunaannilu qulimiguulinnut mittarfinnik pilersitsinermi aalajangersakkat".

S5.4 Tankeqarfik.

Isumannaallisaanissanut aalajangiunneqarpoq tassaassasoq nigliittut ilusilik tankeqarfimmi qiterisaqartoq 20 m-llu radiuseqartoq. Tamatuma iluani saraartorneq taamaallaat tankeqarfimmut oqartussaasut akuersineratigut pisinnaavoq. Innaallagissiorfiup tankit gasoliaasivii marluk tikitsaalisap iluaniippuit Namminersornerusut akuersineratigut. Inassutigineqarpoq tanki qaninneq innaallagissiorfiup avannaanut nuuneqassasoq, taamaaliornikkut ungasissutsit pitsaunerusut talittarfiullu eqqaani ilitsivissaqarnerulerneq anguneqassammata. Gassiisivimmut atatillugu ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissaq immikkut ittoq 20 m-usoq atuutsinneqarpoq.

Ukkusissanut sumiiffiit ungalorisat assigiinnngitsut sisamat siunertanut makkununnga immikkoortinneqarput:

A5.1 + A5.2 Illuliorfissaq.

Sumiiffiit ammasumik illuliorfissatut immikkoortinneqarput. Sumiiffimmi ataasiakkaanik illumut atasinnaasunik pisiniarfeeraliorissaq akuerisaavoq.

B5.1 Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinillu ingerlatsivik.

Sumiiffik umiarsualiveqarfissatut inuutissarsiutinillu ingerlatsivissatut immikkoortinneqarpoq, immakkut assartornermut tassungalu atasumik quersuaqarnermut, aalisakkanik suliffissuarmut, innaallagissiorfimmut kiisalu piniarnermut aalisarnermullu atortunik inissiinernut inniminneerneqarluni.

Illut pioreersut nutarternissaat akuerisaavoq. Illut isaterneqartut toqqaviisigut piginnittuusut illulioqqinnissaat akuerisaavoq.

C5.1 + C5.2 Sumiiffiit qiterisat.

C5.1 siunertanut qiterititanut immikkoortinneqarpoq, pisiniarfinnut, hotelimut, allaffinnut kiisalu isumaginninnikkut kultureqarnikkullu suliffeqarfinnut - taakkununnga ilaallutik timersorfik aamma iliveqarfik pioreersoq - inniminneerneqarluni.

Illut pioreersut nutarternissaat akuerisaavoq. Illup isaterneqartup piginnittaata toqqaviatigut nappaqqinnissaat akuerisaavoq. C5.1-p ilarujussua mikkiartorfiup ataaniippoq, tamatumalu kingunerisaanik illuliat portussusissaat killeqarluni.

C5.2 iliveqarfittaassatut immikkoortinneqarpoq.

E5.1 + E5.2 + E5.3 Sumiiffiit immikkut atugassiat.

E5.1 ullukkut kingusinnerusukkullu onnuakkut eqqaavissatut immikkoortinneqarpoq.

E5.2 Qulimiguulinnut mittarfeeqqatut immikkoortinneqarpoq. Maannakkut sumiiffiup kujataaniippoq, siunissami avannaatungaanut mikkiartorfissarinnerusumut inissinneqassaaq.

E5.3 maanna anartarfilerinermut immikkoortinneqarpoq. Tamanna piaarnerpaamik illunit ungasinnerusumut E5.1-mut nuuneqassaaq.

**Sumiiffiit nunap assiliorsimasut immikkoortitallu pillugit nunap assiliaasimasunik takussutissiaq,
eqqaavik mittarfeerarlu ilanngunnagit.
Ukkusissat.**

	Angissus. 1000 m ²	Illut amerl.	inis. sin., sanaartorfius.- naaš., isat. ilanngunag.	Illut allat
A5.1	25	24	0 - 10 %	2
A5.2	54	0	30 - 50 %	
B5.1	28 *	12	0 - 10 %	10
C5.1	55	19	10 - 20 %	11, iliveqarfik
KAT.	162	55	20 - 40.000 m ²	23

*-mik nalunaaqutšikkat tininnerpaaffiata ulinnerpaaffatalu qeqqa aallaavigalugu uuttortagaapput.
Illut amerlassusii 1992-mi B- normut allassimaffianneersuupput, ilanngussanilu nunap assignut
1990-mi titartakkanut naleqqiullugit nikigasinnqallutik.

9. NUNAQARFIUP PILERSAARUSIÖRNERA, ILLORSUIT.

9.1 Illorsuit pillugit ilusiliinissaq pingaasneq.

Illorsuit nunaqarfjata inissisimanera saqqaani quppernermi aamma ilanngussaq 12.1-mi ersippoq. Februaari 1994-mi ingerlanneqarlutillu pigineqartut ilanngussaq 12.2-mi allaqqapput.

Inuttussutsikkut ineriertorneq imm. 1.1.-mi takutinnejqarpooq. Inuit ukiumikkut aammalu arngutinut arnaallu 1982-mi 1990-milu agguataarsimanaerat ilanngussaq 1-mi takuneqarsinnaavoq. Nunaqarfik inoqassutsikkut nikerarsimaqaaq taamaammallu inoqassutsip tungaatigut qanoq illartorneq oqaatigineqarsinnaanani.

Meeqhat atuarfianni atuartut amerlassusaasigut ineriertorneq imm. 1.9-mi takutinnejqarpooq. Tunisinermi, nunaqarfiup aningaasatigut kaajalukaartitsivisaani pingaarnerni illullu amerlassusaasigut ineriertorneq imm. 1.2-mi takutinnejqarpooq.

Aningaasaliiffigineqarnissamik pisariaqartitsineq imm. 1.6-mi ersippoq, suliassatullu inissinneqareersut imm. 1.7-mi. Kommunalbestyrelsip pisortat sanaartungassaannik tulleriissaarinera imm. 1.10-mi takuneqarsinnaavoq.

Meeggerivik, 1993-mj atulersumik ulluunerani meeqqanut pingasunut paaqqinnittarfeqarpooq, tamatumali saniatigut meeqqeriveqarani. Meeqqat paarieqartarnissaannik aaqqissuussinissaq atuarfimmut atatillugu inissinneqarsinnaavoq.

Pinnguqartarfik kissaatigineqarpooq atuarfiullu eqqaanut inissinneqarsinnaalluni.

Arsaattarfik nunaqarfiup avannaatungaantiippoq manissumi sioraasumi.

Meeqhat atuarfiat tassaavoq B-707. Inissat amerlanerusut annertuumik pisariaqartinneqarput. Maanna atuarfiusup ilaneratigut allisaasoqarsinnaavoq.

Atuakkanik atorniartarfik B-228-miippoq. Illu nutartertariaavoq.

Sunngiffimmiklubbi inuuusuttunulluunniit suliniuteqarfik alla pigineqanngilaq. Sunngiffimmik sammisassaqartitsiniutimerngit atuarfimmut atatillugu ingerlanneqartarput.

Eqaarsaarfeganngilag kissaatigineqarlunili. Ini eqaarsaarfissaq atuarfik ilallugu iml. siunissami illumi sullissiviusussarni inissinneqarsinnaavoq.

Utooggarnik isumaginninnermi sullissiveganngilag. Angerlarsimaffiup avataanut illoqarfimmutoqqaat illuannut inissiisoqartarpooq.

Peqqinnissagarfik juumuumut illoqarpooq nakorsiartarfilimmik B-1335-mi. Piffissami pilersaarusrifiusumi illu naarmattussatut nalilerneqarpooq.

Ogaluffik tassaavoq B-118. Piffissami pilersaarusrifiusumi nunaqarfiup inuttussusaanut naammattutut nalilerneqarpooq.

Iliveqarfik nunaqarfiup kujataaniippoq alleriarfissaqarluarlunilu.

Katersortarfiiit B-1421-miippoq, pisoqaneq B-167-ulluni.

Illu sullissivik uffarfilik, sammisassaqartitsiniarfilik errorsisarfilillu kissaatigineqarpooq, pilersinneqarsinnaallunilu imermik pilersuisoqalerpat.

Tikeraat inaat B-790 kommunip pigaa, Illorput 82-usoq. Aaqqissuiartorlutik tikittartut assigisaasalu annertunerusumik inissaqartinnissaat suli pisariaqartinneqarpooq, Illorsuit Uummannaamit akunnerit arlallit umiatsiarluni tikittariaammata ukiukkullu sikukkut biilerneq inerteqputtaammat.

Allaffegarfik B-410 kommunip pigaa, inunnit illugineqarsimasoq, allaffittut naleqquppalaanngitsoq. Nutaamik kommunip allaffiliortoqarsinnaavoq C6.1-mi.

KNI-p allaffia eriagisassami B-48-mi inissisimavoq. Allaffiit nutaat ullutsinnut naleqquttut pisariaqartinneqarput.

Politeeqarneg kommunefogedimit isumagineqarpooq. Isertitsiveqalernissaa kissaatigineqarpooq.

KNI-p pisiniarfia puaasaasivittalik B-199-miippoq. Quersuit eriagisassatut nalilikkat tassaapput B-37, B-42 aamma B-43.

KNI-p tankeqarfia tunniussisarfittalik innaallagissiorfiup eqqaaniippoq. Ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissat irnmikkut ittut atuupput. Benziinamut tanki assaassaavoq, kisianni isumannaallisaaneq eqqarsaatigalugu KNI-p innaallagissiorfiullu gasoliaasiviisa tankit ataatsirnut inissisimaneraat naleqquttuunngilaq. Tankit ruujorillu ersittut piffissap ingerlanerani qalippanegassapput.

Talittarfik usigiaanermi pramminut talittarliuovoq, ikkattumiillunilu. Angallatit nunaqarfiliartaatit prammi akunnermiliullugu talikkaluarlutik tiniingatillugu ikkarlittarput. Aammattaq talittarfik anorlersumi ulorianarpoq. Talittarfik piaernerpaamik allineqassaaq, taliffissaq 3 m-mik itissu

seqalersillugu iml. nutaamik malinnut samminnginnerusumik sanasoqarluni. Talittarfimmuit KNI-p pisiniarfiata tungaannut aqqut ajorluinnarpoq, qalliusernissaalu pisariaqarluni. Angallateeqganut umiatsialiveganngilaq, angallateeqqat sissaq sinerlugu pitussimasarput avannamut sammeqalutik. Sissaq sioraasoq tamarmi angallateeqqanut qaqtiviusarpoq. Aqquserngit - sumiiffinnut nunagissagaasunut amigaatigineqarput. Otiusumi sanaartorfissat ataasiakkat pilersinnejarsinnaapput nunaminertaq kussiorneqarpat aalaakkaasunillu sioqqanik qallersorneqarpat.

Oulimiguulinnut mittarfeeraq nunaqarfiup kujataani sioraasumi manissumi inissisimavoq, mikkiartorfigillunilu qangattarsarfigippoq, piffissami pilersaarusrifiusumi tamarmi atorneqarsinnaavoq. Tungaanut aqqutip pitsangorsarnissaa kissaatigineqarpoq. Innaallagissiorfik B-994 peqqumaasivinnik tankitaqarpoq. Illu pisoqaavoq sisammik saanilersugaq, perseralatillugu ussiittoq. Illu piaarnerpaamik ullutsinnut naleqquttumik maskiinaqarfilissaaq. Ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu isumannaallisaaneq pissutigalugu tankit KNI-p tankiiniit ungasinnerusumut piffissap ingerlanerani nuunneqarsinnaat eqqarsatigineqassaaq.

Iermik pilersuineq nilattarnikkut B-1407-milu aatsitsinikkut pisarpoq. Imeq pissarsiarineqartoq annertusangngilaq, tankilu imiisivik iluarineqarani, taanna Qaarsuni nilannik aatsitsivikumi atornikuuvooq. Nunaqarfiup avannaani kuummiit aasakkut imertarneq ajornanngilaq, imiisivimmilu marrartaa kitseeriarlugu tankimut ukiukkut imiisivimmut nuunneqarsinnaalluni. Tankimut imiisivimmut angisuumut toqqaviliinissaq Illorsuarni ajornakusoorsinnaavoq.

Ullukkut eqqagassat aamma eqqakkat savirniijusut eqqaavimmut nunaqarfimmuit 500 m miss, kujasinnerusumiittumut eqqarneqartarpot periarfissaqartillugulu ikuallanneqartarlutik. Piffissap ingerlanerani eqqaavik ungaluneqassaaq ikuallaasarfittalerneqarloni iml. mikisumik ikuallaavittalerneqarloni. Eqqaaviup tungaariut aqqusiriniornissaq assut kissaatigineqarpoq.

Anartarfilerisogartanngilaq, anartarfiiit atuisunit ataasiakkaanit illut silataanut aninnejartarpot. Aaqqissuussamik anartarfilerisarnissaq aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu piviusunngortikkuminaassaaq nunaqarfiup isorartunera peqqutigalugu. Siamaassimasumik najungaqrtoqerneratigut inuillu ikinnierat peqqutigalugu avatangiisit sunnerneqartarnerat annikinneruvoq, ataatsimoortumilli anitsisoqartalissappat tipiliortitsisoqalissaaq, anitsisarfik nunaqarfimmuit ungasissumut inissinneqanngippat.

Qatserisarfeeraq B-1199-miippoq. Taassuma qatserisarfinngortinnissaq kissaatigineqarpoq, qatserinermetut biilimut ataatsimut naammattoq.

Aalisakkanik tunisassiorfik B-1366-miippoq. Qalerallit Japanimut tunisassanngorlugit suliarineqartarpot (niaquerlugit paperuerlugilly) malitsigalugulu qerinasuartitsineq qerititsivimmullu toqqorsineq ingerlanneqarpoq. Tunisassiorfiup piorsaaviginera inivissimasutut taasariaqarpoq, anhertusisamik nillataartitsillunilu qerititsisinnanerup pisariaqartinneqarnera eqqaassangikkaanni. Puisit amii tunisassiorfimmut tunjsaapput.

Piginnegatigiffik Puisi tunisassiorfeqarpoq B-932-mi qullukkeriveqarlonilu B-1309-mi.

Ataatsimoorussamik sannavik B-1238 kommunip pigaa, Uillugu allineqarsinnaavoq.

9.2 Illorsuarni nunaminernik atuinermi maleruaqquusat.

Nunaqarfimmuit sumiiffit atorneqarsinnaasut killilerneqarnerat nunap assigani ilanngussami 12.3-mi ersipput - ungalorititat nunap assigisa titartarneqarsimasut iluini takutinnejarsinnaagaagata. Nunap assigani tassani qarsuusat takutippaat siunissami, piffissap pilersaarusrifiusup matuma kingorna pilersaarusoqqinermi inerartortitsinermi sammiviusinnaasut.

Sumiiffinnut tamanut aalajangersakkat nalinginnaasut, Illorsuit.

Illunut ataasiakkaanit atatillugu akuerisaavoq inuutissarsiutnik "akornusersuinnngitsunik" ingerlatinsinissaq soorlu eqqartuussisuserisutut, nujalerisutut il.il., illup piginnittaa kommunalbestyrelsili akuersisimappata, tassunga ilaallutik allagartalersuinerup ussassaarutinillu qaammaqqusersuinerup akuerineqarnerat.

Sivisunerusumik atortussanik silami inissiineq aatsaat pisinnaavoq assiisoqarsimappat kommunalbestyrelsili akuersisimappat.

Taamaallaat illurit sumiiffinni tamanut atugassianiittuni (C-) imigassallerfiusinnaasut pilersinnejarsinnaat akuerineqarsinnaavoq. Kommunalbestyrelsi tamatigut imigassallersin

naanermik akuerseqqaartassaaq. Qinnuteqaat kommunalbestyrelsimit itigartinneqarsinnaavoq ilimagineqarpat sassaallisarfissap saniliusut akornusersussagai. Illunut ataasiakkaanut atasurnik quit mikinerisut, qimmiliviit ungalusat, ikassat, anerasaartarfitt assigisaasalu sananeqarnissaat akuerisaavoq sanaartornermi maleruagassat ungassisusissamik piumasaqaataat aamma nunaqarfimmi pilersaarusiami aalajangersakkat aalajangersakkat malinneqarpata nunaminertamillu atugassiisoqarsimappat. Quit, illuaqqat, qimmiliviit ungalusat, ikassat, napparutit, aappalaartulerfitt assigisaallu taarsiivigitinnertaqaringitsumik peeqquneqarsinnaapput nuunnermi iml. atorunnaarpata.

Imerpalasut avatagiisinut ulorianartut soorlu benziina, uulia, arrororsaatit, toqunartut assigisaallu kueqqusaanngillat eqqaavilluuniit kuuffiinut kueqqusaanatik. "Unnuakkut eqqagassat" (imeq anitassaq qernertoq) taamaallaat kuutsinnejqqusaavoq, eqqagassanut kuuffiit ataasiakkaat tamatumani atorneqartussat peqqinnissamut oqartussaasunit akuerineqarsimappata. Nunap qaani imeq eqqagassat kuuffiinut kuutsinnejqassanngilaq.

Silaannarmi ikuallaaneq aamma eqqagassanik inerteqqutaapput, tassani pineqanngillat eqqaaviit. Anartarfitt siparnitaanik nunaannarmut imaluuniit umiasualivimmuit imaarsinerit inerteqqutaavoq, nunaqarfimmi anartarfilerinermut aaqqissuussineqarsimappat, tassani pineqanngilaq anartarfinnut eqqaavimmuit imaarsinerit.

Sanaartukkat nutaat illutaasa qaliaasalu ilusaasigut pioreersunut tulluussarneqassapput aammattaaq atortui qalipaatalu.

Illuliat nutaat nunami pukkinnerpaaffimmiit 11 m qaangerlugu portussuseqassanngillat, tamanna toqqavia tamaat malillugu illut timitaannut ataasiakkaanut atuuppoq.

Illut toqqavitsa kælderiisalu iigaasa ersittut akuerisaasumik portunerpaaffigisinnavaat 3 m.

Toqqaviiit qisuuusut sukaasullu ersittut illut isuini saneraannilu qalliuserneqassapput qalipanneqassallutilu.

Nutaamik sanaartorneq aqquserngit aqqusineeqqallu pioreersut ajornerulersinnagit pisassaaq.

Nutaamik sanaartorneq ilusilerneqassaaq tamanik angallaffiusartut pisariaqanngitsumik

apusinnertarnissaat pinaveersaartillugu. Sanaartornerup ilisilernerani illut sanianittut

eqqarsaatigineqassapput, najugaqartuusut tamarmik naammaginartumik isikkiveqarlutillu

seqinermiissinnaaqqullugit.

Nutaamik sanaartorneq nunamik manissaasoqarnissa piumasarineqarsinnaavoq, nunaminertat orersuullunilu taseqqertannginniassammat.

Nutaamik sanaartukkat eqqakkat kuuffiinut iml. ungasianlit kiassaanermi aqqutinut atassuserneqarnissaat piumasarineqarsinnaavoq, tamakkua sanaartorfimmiet 25 meterimik qaninnerulersimappata. Nutaamik sanaartugaq eqqaaviit kuuffiinut atassuserneqanngippat imeq eqqagaq tamanit angallaffiusunik akornusiisussanngorlugu kuutsinnejqassanngilaq illullu saniliusut akornuserneqassanatik, aammataaq imeq eqqagaq kuutsinnejqassanngilaq peqqinnissamik oqartussaasut tamatumunnga akuersaarsinnaangippata.

Aqqusernit suliarineqarsinnaapput nunap assigani ilanngussami 12.3-mi takutinneqartuniit.

Nunaminertakkut tamaana kuuffiliortoqarnissaakuergisaavoq taseqqertoqartannginnissa qulakkeerumallugu. Innaallagissamut, imermut, attaveqaatinut, ungasianlit kiassarnernut eqqaavinnullu atassusijineq akuerisaavoq nunaminertamik atugassiisoqarsimatillugu.

Ledningit aqqusineeqqat iml. aqquserngit napillugit ingerlanneqassappata naleqquttunik ikaarfissaliorqassaaq, tummeqqiortoqarluni assigisaanilluuniit angallannerup unigan ingerlaannarsinnaanera qulakkeerneqassalluni.

Illumik piginnitoq pisussaavoq illup tungaanut tummeqqat tamanut ammasumik sullisisut aqutissaat pisariaqartut pilersissallugit aputaajartassallugillu.

Nunaminertat suliffeqarfinit tamaaniittunit saafffiginnittartuinillu atukularneqartut suliffeqarfimmit torersuutinneqassapput. Eqqagassat atortulluuniit suliffeqarfimmiet nunaminertamut allamut umiarsualivimmulluuniit tingissimasut suliffeqarfimmit torersarneqassapput.

Kommunalbestyrelsip angallannermut qatserisartulluuniit illunik tikitsinissaannut akornutaasoringuniget sivisunerusumik biilnik, umiatsianik atortunillu inissiinissaq inerteqqutigisinnavaaa.

Sumiiffimmi najugaqartut angallarinerat isumiannaallisaaffiginiarlugu kommunalbestyrelsip siviganerit qtaarluunerusut qaavini nalunaaqutsersuinermi, ungalulersuinermi silamilu qulliliinermi maleruagassanik aalajangersaasinnaavoq. Aqquserngit taaguutaasa normuisalu allagartaat illunut tamanut ikkunnissaat piumasarineqarsinnaavoq, piginnittumut taarsiinertaqanngitsumik.

Angallatit umiatsiaaqqallu angallannermut iniunnaallu angallannerannut ajoqutaasinnaanngorlugit pitunneqassanngillat inissinneqassanatilluuniit. Allunaasat wire-illu ersitsillugit

inissinneqartassapput, inuit angallannerannut ulorianarsinnaajunnaarlugit. Pisanik pilanneq akuerineqarsinnaavoq tamanna peqqinnissamut oqartussanit akuersauneqarsinnaappat, kingornagullu pilaffigisaq tamakkisumik salinneqassappat. Qimminik pitussineq qimmeqarneq pillugu ileqqoreqqusaq naapertorlugu, nunaminertallu tamanit angalaffiusut illerngilluunniit qimminit anguneqarsinnaanngorlugit pisanani. Immikkoortortat pilersaarusrioneranni ninaminertat qimminik pitussiviusinnaasut qimmilivigineqaqqusaanngitsulluunniit pillugit ersarinnerumik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Illut makku eriagisassatut taaneqarput:

B-37	Quersuaq, pisiniarfikoq	nap. 1909
B-40	Quersuaq, aamaruuutiss.	nap. 1935
B-42	Quersuaq, orsivik	nap. 1906
B-43	Quersuaq	nap. 1917, Nuussuarmit nuussaq
B-48	Allaffik, inissiaq	nap. 1913
B-118	Oqaluffik	nap. 1923

Illut ataatsimuukannerput, illuararl B-44 ilagslugu (silami anartarfik 1886-meersoq) eriagisassatut ataatsimoortutut saqqummerlutik. Taakkunannaanniit 25 m iluani eriagisaqarnermi soqtigisarisat pissutigalugit kommunalbestyrelsi akuersiteeqqaartinnagu nutaanik illiortoqaaqusaanngilaq. Illunut eriagisassanut aalajangersakkat C1-mi imm. 3,13-mi allassimasut assigi atuupput.

Illorsuit atsinnerusortaani tamarmi illunut toqqavissiorfiginarerat ajornakusoortuuvoq, sivinganertigullu qutaarluunerusutigut akutsunngitsumik sisoortoqartarnikuulluni. Avannamut alleriarfissaqarluqaq. Ujarassuit qullorlugillu aserorternerisigut sissaq sinerlugu aqqusinniorluartoqarsinnaavoq.

Pramminik usigiaanermi maanna talittarfiusoq ikkattumiippoq. Taamaammat uiunissaa imlt. nunaqarfiup avannaatungaatigut nutaamik sanasoqarnissaa akuerisaavoq, tamaani immap naqqata siqqeriatortarnera annikinnerussappat sarfarneralu pitsaanerussappat.

Illut pisoqaanerusut arlalialuit isaterneqarnissaat kissaatigineqarpoq. Piffissap ilaa eqqaavik ungalulerneqassaaq tungaanullu pitsaanerusumik aqqusinniorqarlnuni.

Nunaqarfiup avannaaniittup kuup imeqarnermi pilersuiffittut atornissaa akuerisaavoq. Innaallagissiorfiup avannaani sissakkut tarajuiaalluni imeqarfik milluaaffilerneqarsinnaavoq, tamaani illukillunilu qimrnilisaqarpiangnila.

B-1012-p B-926-llu akornanni sivinganerni portussuseq 10 m qulaaniittuni assaalluni ujarattarfiornissaq akuerisaavoq. Ujaqqat atsinnerusumi nunaqarfiup qiterpasinnerusortaata nunniornissaanut atorneqarsinnaapput, kussiortoqareerneratigut, tamaani nuna masarsuuallaarunnaarpal. Portussuseq + 5 m-mik atsinnerusumi siorartartoqarnissaa inerteqqutaavoq aamma nunaqarfiup qanitaani immami siorartartoqaaqusaanani, sissap nungujartunnginnissaa pissutingalugu. Sissaq sioraasq isumannaallisarniarlugu sapusiortoqarnissaa assigisaanilluunniit malinnut assiaqtaulitoqarnissaa akuerisaavoq.

Iliveqarfiup eqqaani qattunermeri telep atortuinik inissiisoqarsinnaavoq, tamanna qulimiguullit mikkiartortarfiata avataatigut pisinnaappat.

Illorsuarni tikitsalisat 3-t atuuttut makkuupput:

S6.1 Imeqartitsineq.

Nunap assigani ilannugussami 12.1-mi tikitsalisap killigi takutinnejqarput, ilaatinnejqarluni siunissami ukiukkut imeqarfissap nuna imeqartitsivigisaa. Nuna S6.1-p iluaniiittoq imermik pilersuinermut atorneqalernissaata tungaanut sanaartorfiusussaangngitsutut immikkoortinnejqarpoq. Nuna imeqartitsiviusussaq aalajangiunnejqarpoq nunap assigi portussuseq 50 m-kkaarlugu nulumaarsuiffiusimasut immikkualuttortaqarpallaanngitsullu atorlugit. Taamaammat tikitsalisaq allanngortitertariaqalersinnaavoq ersarinnerusunik paasisaqartoqarsimalerpat. S6.1-p iluani nuna imeqartitsivissaq kommunip pilersaarusrioneranni matumanit immikkut piumasaqaatitaqarfillettut - nunaminertut imeqartitsiviusussatut - aalajangiunnejqarpoq avatangiisit pillugit peqqussut naapertorlugu.

S6.2 Qulimiguulinnut mittarfeeraq.

Nunnittarfíup iluani sanaartortoqaqqusaanngilaq, qimmit pitoqqusaanatik, atortunik inissiisoqaqqusaanani allatulluunniit qulimiguullit nunninnissaat akornutissaqarteqqusaanani. Mikkiartarfíup iluani portussutsimikkut mikkiartorfíssamut appakaattunik sanaartortoqaqqusaingilaq. Mikkiartorfíssaq tassavoq nunap assigini ilangngussani sammiviit mikkiartorfiullutillu qangattariartorfiusartut killigi takutinnejartut, nunnittarfímmiit 12,5%-mik. (1:8) qaffariartortut. Aalajangersakkat ersarinnerusut pillugit innersuunneqarpoq Statens Luftfartsvæsen (Naalagaaffíup timmisartortitsinermi Oqartussaatitai): "BL 3-25 Savallimiuni Kalallit Nunaannilu qulimiguulinnut mittarfínnik pilersitsinermi aalajangersakkat".

S6.4 Tankeqarfik.

Isumannaallisaanissanut aalajangijunneqarpoq tassaassasoq nígalittut ilusilik tankeqarfímmi qiterisaqartoq 20 m-llu radiuseqartoq.

Tamatuma iluani sanaartorneq taamaallaat tankeqarfímmut oqartussaasut akuersineratigut pisinnaavoq.

Gassiisivímmut atatillugu, ikualattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissaq immikkut ittoq 20 m-usoq atuutsinneqarpoq.

Illorsuarni sumiiffiit ungalorisat assigíinngitsut sišamat siunertanut makkununnga immikoortinnejarput:

A6.1 + A6.2 + A6.3 Illuliorfíssaq.

Sumiiffiit ammasumik illuliorfíssatut immikkoortinnejarput, ilaqtariinnut ataatsinut marlunnulu illulianut naatsorsuussanik. Sumiiffimmi ataasiakkaanik illumut atasinnaasunik pisiniarferaliornissaq akuerisaavoq.

A6.3-p kujataani aamma A6.2-p kitaani illuliornermi aputip sisoorsinnaanera sillimaffigineqassaaq.

A6.1-mi nunap ilaata masarsuusup kussiorfigineqarnissaa ujaqqanillu nunniorfiginissaa akuerisaavoq.

B6.1 Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinillu ingerlatsivik.

Sumiiffik umiarsualiveqarfíssatut inuutissarsiutinillu ingerlatsivíssatut immikkoortinnejarpoq, immakkut assartornermut tassungalu atasumik quersuaqarnermut, aalisakanik suliffissuarmut, innaallagissiorfímmut kiisalu piniarnermut aalisarnermullu atortunik inissiinernut inniminneerneqarluni.

C6.1 + C6.2 + C6.3 Sumiiffiit qiterisat.

C6.1 siunertanut qiterítitanut immikkoortinnejarpoq, pisiniarfinnut, hotelimut, allaffinnut kiisalu isumaginnínnikkut kultureqarnikkulu suliffeqarfínnut inriiminneerneqarluni.

Illut pioreersut nutarternissaat akuerisaavoq. Illup isaternejartup piginnittaata toqqaviatigut nappaqqinnissaa akuerisaavoq.

C6.2 iliveqarfíttaaassatut immikkoortinnejarpoq.

C6.3 arsaattarfímmut timersornermullu immikkoortinnejarpoq.

E6.1 + E6.2 Sumiiffiit immikkut atugassiat.

E6.1 ullukkut eqqaavíssatut kingusinnerusukkullu unnuakkut eqqaaviusinnaasutut immikkoortinnejarpoq.

E6.2 Qulimiguulinnut mittarfeeqqatut immikkoortinnejarpoq.

**Sumiiftiit nunap assiliorsimasut immikkoortitallu píllugit nunap assiliaasimasunik takussutissiaq,
eqqaavik mittarfeerarlu ilanngunnagit.
Illorsuit.**

Angissus. 1000 m ²	Illut amerl.	inis. sin., sanaartorfius.- naas., isat. ilanngunag.	Illut allat	
A6.1	45	20	10 - 30 %	2
A6.2	18	6	10 - 20 %	0
B6.1	32	7	20 - 40 %	0
B6.2	31	0	0 - 10 %	6
C6.1	26	14	0 - 10 %	11
KAT.	152	47	10 - 30.000 m ²	19

-mik nalunaaqutsikkat tininnerpaaffiata ulinnerpaaffiatalu qeqqa aallaavigalugu uutortagaapput.
Illut amerlassusii 1992-mi B- normut allassimaffianneersuupput, ilanngussanilu nunap assiginut
1991-mi titartakkanut naleqqiullugit nikigasinnallutik.

10. NUNAQARFIUP PILERSAARUSIORNERA, NUUGAATSIAQ.

10.1 Nuugaatsiaq pillugu ilusilliinissaq pingaarneg.

Nuugaatsiap nunaqarfiaita inissisimanera saqqaani quppernermi aamma ilanggussaq 13.1-mi ersippoq. Februaari 1994-mi ingerlanneqarlillu pigineqartut ilanggussaq 13.2-mi allaqqapput. Inuttussutsikkut ineriertorneq imm. 1.1.-mi takutinnejqarpooq. Inuit ukiumikkut aammalu angutinut arnanullu 1982-mi 1990-milu agguataarsimanerat ilanggussaq 1-mi takuneqarsinnaavoq, erserlunilu nunaqarfik inoqassutsip tungaatigut aalaakkasoq, kisianni angutit inuutissarsiorsinnaasut arnanut naleqqiullugit amerlanerugaatsiartut. Meeqqat atuarfianni atuartut amerlassusaasigut ineriertorneq imm. 1.9-mi takutinnejqarpooq. Tunisinermi, nunaqarfip aningaaasatigut kaajalukaartitsivigisaani pingarerni illullu amerlassusaasigut ineriertorneq imm. 1.2-mi takutinnejqarpooq. Aningaaasaliiffigineqarnissamik pisariaqartitsineq imm. 1.6-mi ersippoq, suliassatullu inissinneqareersut imm. 1.7-mi. Kommunalbestyrelsip pisortat sanaartungassaannik tulleriissaarinera imm. 1.10-mi takuneqarsinnaavoq.

Meeqgeriveganngilaq ulluuneranilu paaqqirinnitarfeqaran. Meeqqat paarineqartarnissaannik aaqqissuussinissaq kissaataavoq, pisariaqarlunilu arnat tunisassiorfimmi sulisarnissaat pissutigalugu. Atuarfimmut iml. illu sullissiviusussamut atatillugu inissinneqarsinnaavoq. Pinnguartarfik arsartarfiup atuarfiulluunniit eqqaanut inissinneqarsinnaavoq. Arsaattarfik manissumi ujaraalarimmi nunaqarfip qitikannianippoq. Pitsaanerusumik qallernissaat kissaatiginarpoq. Avannamut qattunerni ukiukkut timersorneq periarfissaqarluarpoq. Meeqqat atuarfiat tassaavoq B-753 qanitaanilu siusunnerusukkut atuarfiullunilu oqaluffiusimasoq B-125. Inissat amerlanerusut pisariaqartirineqarput. Maanna atuarfiusup ilaneratigut allisaasoqarsinnaavoq, tamatuma kingorna B-125 nutaalianik kiassaateqanngitsoq siunertanut allanut atorneqalersinnaavoq. Atuakkanik atorniartarfik tassaavoq inimi atuarfiusumi atuakkat katersat. Atuakkat katersat taakku pitsaanerusumik inissinissaat pisariaqartinneqarpoq, soorlu immikkut inimi. Sunngiffimmi klubbi Inuuusuttunulluunniit suliniuteqarfik alla pigineqanngilaq. Sunngiffimmi sammisassaqartitsiniutimerngit atuarfimmut atatillugu ingerlanneqartarput. Eqaarsaarfereganngilaq kissaatigineqararluni. Ini eqaarsaarfissaq atuarfik ilallugu iml. siunissami illumi sullissiviusussami inissinneqarsinnaavoq. Utoqqarnik isumaginninnermi sullissiveganngilaq. Angerlarsimaffiup avataanut illoqarfimmi utoqqaat illuannut inissisoqartarpoq. Pegginnissagarfik juumooq nakorsiartitsisarpoq B-613-mi, illu ullutsinnut naleqqukkunnaartoq. Nakorsiartarfik nutaaq nakorsanut tikeraanut napparsimasunullu uninngasunut atortorissaararusigaq piilarnerpaamik napparneqassaaq. Oqaluffik tassaavoq B-1435. Piffissami pilersaarusiorfiusumi nunaqarfip inuttussusaanut naammattutut nalilerneqarpoq. Ilivegarfik nunaqarfip avannaatungaaniippoq alleriarfissaqarluararluni. Katersortarfik kissaataavoq. Atuarfimmut iml. illu sullissiviusussamut atatillugu inissinneqarsinnaavoq. Illu sullissivik uffarfilik, sammisassaqartitsiniarfilik errorsisarfilillu assut kissaatigineqarpoq ilimagineqarlunilu 1994-95-mi pilersinneqassasoq. Inissinneqarsinnaavoq C7.1-mi imermut tankip eqqaanut. Tikeraat inaat B-752 kommunip pigaa, illorput 82-usoq. Aaqqissiartorlutik tikittartut, aserortoqarsimatillugu inissikkallagassat, takörnarissat assigisaasalu annertunerusumik inissaqartinnissaat suli pisariaqartinneqarpoq, Nuugaatsiaq Uummannaq akunnerit arlallit umiatsiarluni tikittariaammat ukiukkullu sikukkut biilerneq inerteqquataammat. Allaffegarfik B-1400 kommunip pigaa, piffissami pilersaarusiorfiusumi naammassasorineqarpoq. KNI-p allaffia B-86-mi inissisimavoq, tassani allaffiit initunerusut pisariaqartinneqarput. Politeegarneq kommunefogedimit isumagineqarpoq. Isertitsiveqalernissaat assut kissaatigineqarpoq. KNI-p pisiniarfia puasaasivittalik B-86-miippoq. Quersuit tassaapput B-83, B-87 aamma B-89. KNI-p tankeegarfia tunniussisarfittalik kujammut nuunnguami inissisimavoq. Ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissat immikkut ittut atuupput. Kujammut allineqarsinnaavoq. Talittarfik ikkattumiippoq. Annikinnerusumik uiuneratigut maanna 2 meterimiiit 3 meter angullugu

itissuseqartilernissaa kissaatigineqarpoq. Talittarfimmiit KNI-p písiniarfiata tunisassiorfiullu tungaannut aqqutip qalliusernissaa pisariaqarpoq.

Angallateeqganut umiatsialivik kitaani kangerlumanermiippoq. Angallateeqqat anisarnermut oqquusumiipput avannamulli sammillutik. Angallateeqqat kujataani kangerlumanertigut qaqpinqeqartarpuit.

Aqquserngit- sumiiffinnut nunagissagaasunut nunap maninna pissutigalugu ajornanngitsumik pilersinnejarsinnaapput, annikinnerusumik kussiortoqarpat ujaraaqqiisoqarlunilu.

Oulimiquulinnut mittarfeeraq nunaqarfiup avannaani ivigalimmi inissisimavoq, piffissami pilersaarusrorfiusumi tamarmi atorneqarsinnaavoq. Mittarfeeraq Uummannaq Uperrnaviullu akornanniinmat Nuugaatsiaq orsorsorfiusarpoq. Tungaanut aqqutip pitsanggorsarnissaa nappartallu orsussamik imallit avatangiisut isumannaatsumik piffissap ingerlanerani suliariqeqassapput.

Innaallagissiorfik B-1342 peqqumaasivinnik tankitalik nunaqarfiup kangiatungaaniippoq.

Maskiinaqarfia inituvoq tankeqarfialu immap tungaanut allineqarsinnaalluni.

Imermik pilersuineq pisarpoq ukiukkut imiisivimmit 1993-mi sanaamit C7.1-miittumi 1.400 m³-tut imartussusilimmit. Aasakkut nunaqarfiup kangiani kuuminiit aqqusiisoqartarpoq. Tanki imiisivik nunaqarfiup inuisa, illu sullissiviup kiisalu tunisassiornermi 500 m³ matusinnaasussanngorlugit angissusiligaavoq.

Ullukkut eqqagassat aamma eqqakkat saviminiusut eqqaavimmut nunaqarfiup kitaaniittumut eqqarneqartarpuit periarfissaqartillugulu ikuallanneqartarlutik. Eqqaavik ungalusaq ikuallaasarfittalik iml. mikisurnik ikuallaavittalik piaernerpaamik kippasinnerusumut inissinneqassaaq.

Anartarfilerisoqartanngilag, anartarfiiit atuusunit ataasiakkaanit illut silataanut aninnejartarpuit.

Aaqqissuussamik anartarfilerisarnissaq aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu piviusunngortikkuminaassaaq nunaqarfiup isorartunera peqqutigalugu. Siammaassimasumik najungaqrtoqarneratigut inuillu ikinnerat peqqutigalugu avatangiisut sunnerneqartarnerat annikinneruvoq, ataatsimoortumilli anitsisoqartalissappat tipiliortitsisoqalissaq, anitsisarfik nunaqarfimmiit ungasissumut inissinneqarngippat.

Qatserisarfeeraq B-1294-miippoq. Taassuma qatserisarfinngortinnissaa kissaatigineqarpoq, qatserinermut biilimut ataatsimut naammattoq.

Aalisakkanik tunisassiorfik B-1367-miippoq. Qalerallit Japanimut tunisassianngorlugit suliariqeqartarpuit (niaquerlugit paperuerlugillu) malitsigalugulu qerinasuartitsineq qeritsivimmullu toqqorsineq ingerlanneqarpoq. Tunisassiorfiup nillataartitsiviit qeritsivillu allilerneqarnerisigut aalisarfinnit ungasinnerusunit tunisat tigoorarsinnaavai, siusinnerusukkut umiarsuarnik tunitsivissanik inissiarsimanaermut ilaatigut taarsiunneqarsinnaasumik. Puisit amii tunisassiorfimmut tunisaapput.

Piginnegatigiififik. Qerisoq tunisassiorfegarpoq B-1188-mi qullukkerivittalimmik.

Ataatsimoorussamik sannavik B-973 kommunip pigaa. Uiullugu allineqarsinnaavoq.

10.2 Nuugaatsiami nunaminernik atuinermi maleduaqqusat.

Nunaqarfimmi sumiiffiit atorneqarsinnaasut killilerneqarnerat nunap assigani ilangussami 13.3-mi ersipput - ungalorititat nunap assigisa titartneqarsimasut iluini takutinneqarsinnaagaagata. Nunap assigani tassani qarsuusat takutippaat siunissami, piffissap pilersaarusrorfiusup matuma kingorna pilersaarusoqqinnermi ineriertitsinermi sammiviusinnaasut.

Sumiiffinnut tamanut aalajangersakkat nalinginnaasut, Nuugaatsiaq.

Illunut ataasiakkaanut atatillugu akuerisaavoq inuutissarsiutnik "akornusersuinngitsunik" ingerlatinsissaq soorlu eqqartuussissuserisutut, nujalerisutut il.il., illup piginnittaa komunalbestyrelsili akuersisimappata, tassunga ilaallutik allagartalersuinerup ussassaarutinillu qaam-maqqusersuinerup akuerineqarnerat.

Sivisunerusumik atortussanik silami inissiineq aatsaat pisinnaavoq assiisoqarsimappat komunalbestyrelsili akuersisimappat.

Taamaallaat illuni sumiiffinni tamanut atugassianiittuni (C-) imigassallerfiusinnaasut pilersinnejarsinissaat akuerineqarsinnaavoq. Komunalbestyrelsi tamatigut imigassallersin-naanermik akuerseqqaartassaaq. Qinnuteqaat komunalbestyrelsimit itigartinneqarsinnaavoq ilimagineqarpat sassaalliisarfissap saniliusut akornusersussagai.

Illunut ataasiakkaanut atasumik quit mikinerisut, qimniliviit ungalusat, ikassat, anerasaartarfiiit

assigisaasalu sananeqarnissaat akuerisaavoq sanaartornermi maleruagassat ungasissusissamik piumasaqaataat aamma nunaqarfimmi pilersaaruseq qalaaqtaat aalajangersakkat malinnejarpata nunaminertamillu atugassiisoqarsimappat. Quit, illuaqqat, qimmiliviit ungalusat, ikassat, napparutit, aappalaartulerfiit assigisaallu taarsivigitinnertaqanngitsumik peeqquneqarsinnaapput nuunnermi iml. atorunnaarpata.

Imerpalasut avatagiisiniut ulorianartut soorlu benzina, uulia, arrororsaatit, toqunartut assigisaallu kueqquaanngillat eqqaavilluunniit kuuffiinut kueqquaanngillat. "Unnuakkut eqqagassat" (imeq anitassaq qernertoq) taamaallaat kuutsinneqaqquaavoq, eqqagassanut kuuffiit ataasiakkaat tamatumani atorneqartussat peqqinnissamut oqartussaasunit akuerineqarsimappata. Nunap qaani imeq eqqagassat kuuffiinut kuutsinneqassarngilaq.

Silaannarmi ikuallaaneq aamma eqqagassanik inerteqquataapput, tassani pineqanngillat eqqaaviit. Anartarfiit siparnitaanik nunaannarmut imaluuniit umiausalivimmuit imaarsinerit inerteqquataavoq, nunaqarfimmi anartarfilerinermut aaqqissuussineqarsimappat, tassani pineqanngilaq anartarfinnut eqqaavimmuit imaarsinerit.

Sanaartukkat nutaat illutaasa qaliaasalu ilusaasigut piovereersunut tulluussarneqassapput aammattaaq atortui qalipaataalu.

Illuliat nutaat nunami pukkinnerpaaffimmiit 11 m qaangerlugu portussuseqassanngillat, tamanna toqqavia tamaat malillugu illut timitaannut ataasiakkaanut atuuppoq.

Illut toqqaviisa kælderriisalu iigaasa ersittut akuerisaasumik portunerpaaffigisinnavaat 3 m.

Toqqaviit qisuuusut sukaasullu ersittut illut isuini saneraannilu qalliuuserneqassapput qalipanneqassallutillu.

Nutaamik sanaartorneq aqquserngit aqqusineeqqallu piovereersut ajornerulersinnagit pisassaaq.

Nutaamik sanaartorneq ilusilerneqassaaq tamanik angallaffiusartut pisariaqanngitsumik apusinnertarnissaat pinaveersaartillugu. Sanaartornerup ilisilernerani illut sanianiittut eqqarsaatigineqassapput, najugaqartuousut tamarmik naammaginartumik isikkiveqarlutillu seqinermiissinnaaqqullugit.

Nutaamik sanaartorneq nunamik manissaasoqarnissa piumasarineqarsinnaavoq, nunaminertaq torersuullunilu taseqqertannginniassammat.

Nutaamik sanaartukkat eqqakkat kuuffiinut iml. ungasianit kiassaanermi aqqutinut atassuserneqarnissaat piumasarineqarsinnaavoq, tamakua sanaartorfimmiit 25 meterimik qaninnerulersimappata. Nutaamik sanaartugaq eqqaaviit kuuffiinut atassuserneqanngippat imeq eqqagaq tamanit angallaffiusunik akornusiisussanngorlugu kuutsinneqassanngilaq illullu saniliusut akornuserneqassanatik, aammataaq imeq eqqagaq kuutsinneqassanngilaq peqqinnissamik oqartussaasut tamatumuringa akuersaarsinnaanngippata.

Aqqusernit suliarineqarsinnaapput nunap assigani ilanngussami 13.3-mi takutinneqartuniit. Nunaminertakkut tamaana kuuffiortoqarnissaak akuerisaavoq taseqqertoqartannginnissa qulakkeerumallugu. Innaallagissamut, imermut, attaveqaatinut, ungasianit kiassarernut eqqaavinnullu atassusiineq akuerisaavoq nunaminertamik atugassiisoqarsimatillugu.

Ledningit aqqusineeqqat iml. aqquserngit napillugit ingerlanneqassappata naleqquttunik ikaarfissaliortoqassaaq, tummeqqiortoqarluni assigisaanilluunniit angallannerup unigani ingerlaannarsinnaanera qulakkeerneqassalluni.

Illumiik piginnittooq pisussaavoq illup tungaanut tummeqqat tamanut ammasumik sullisisut aqqutissaat pisariaqartut pilersissallugit aputaajartassallugillu.

Nunaminertat suliffeqarfinnit tamaaniittunit saaffiginnertartuinillu atukulaneqartut suliffeqarfimmit torersuutinneqassapput. Eqqagassat atortulluunniit suliffeqarfimmiit nunaminertamut allamut umiarsualivimmulluunniit tingissimasut suliffeqarfimmit torersarneqassapput.

Kommunalbestyrelsip angallannermut qatserisartulluunniit illunik tikitsinissaannut akornutaasoringunig sivisunerusumik biilink, umiatsianik atortunillu inissilnissaq inerteqqutigisinnavaa.

Sumiiffimmi najugaqartut angallannerat isumannaallisaaffiginiarlugu kommunalbestyrelsip siviganerit quataarluunerut qaavini naluriaaqutseruinermi, ungalulersuinermi silamilu qulliliinermi maleruagassanik aalajangersaasirinaavoq. Aqquserngit taaguutaasa normuisalu allagartaat illunut tamanut ikkunnissaat piumasarineqarsinnaavoq, piginnitumut taarsiinertaqanngitsumik.

Angallatit umiatsiaaqqallu angallannermut iniunnaallu angallannerannut ajoqutaasinnanngorlugit pitunneqassanngillat inissinneqassanatilluunniit. Allunaasat wire-illu ersitsillugit inissinneqartassapput, inuit angallannerannut ulorianarsinnaajunnaarlugit.

Pisanik pilanneq akuerineqarsinnaavoq tamanna peqqinnissamut oqartussanit akuersaerneqarsinnaappat, kingornagullu pilaffigisaq tamakkiisumik salinneqassappat.

Qimminik pitussineq qimmeqarneq pillugu ileqqoreqqusaq naapertorlugu, nunaminertallu tamanit angallaffiusut illernigilluunniit qimminit anguneqarsinnaangorlugit pissanani. Immikkoortortat pilersaarsiiorneranni ninaminertat qimminik pitussiviusinnaasut qimmliviligineqaaqqusaaringitsulluunniit pillugit ersarinnerumik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Illut makku eriagisassatut taaneqarput:

B-83	Quersuaq	nap. 1924
B-84	Quersuaq	nap. 1936
B-86	Pisiniarfik + all.f.	nap. 1930 ilavoq 1989
B-87	Quersuaq, orsivik	nap. 1850 ⁺ , Nuussuarmit nuussaq
B-89	Quersuaq	nap. Ilisimaneqanngilaq

⁺ uk. 1900 siornatigut napparnegarsimasut eqqisisimatitsinssamik inatsisip 5/1980-p 16.10.1980-meersup ataaniippuit, atorunnaarsimagunillu eqqisisimatitassaallutik.

Illut ataatsimuukannerput eriagisassatut ataatsimoortutut saqqummerlutik. Nuup amilimasup qaani inissismallutik illut Nuugaatsiami ilisarsaataalluarput, ajoraluwartumik aamma inissismapput qaarsortärilluarlunilu umialivissaqqittuami. Illut pisooaanerit allakkut riappaqqinnejarnissaat akuerisaavoq. Nunatta katersugaasiviata tamarina akuerisinniaappagu.

Nuugaatsiaq avannamut alleriarfissaqaqluaqaaq.

Maarina eqqaviusup illut eqqaamiuusut pujuutiitarpai ungalulertariaqarlunilu. Eqqaavik ungalusaq nutaaq piaernerpaamik kippasinnerusumi pilersinnejassaaq, tungaanullu 200 m miss. aqqusinniorrtoqassalluni. Maanna eqqaaviusoq nunaqarfiullu kangiani eqqaaviusimasoq piffissap ingerlanerani ujaqqanik matoorneqassapput.

Nuugaatsiami tikitsaalisaat 3-t atuuttut makkuupput:

S7.1 Imeqartitsineq.

Nunap assigani ilangussami 13.1-mi tikitsaalisaq killigi takutinneqarput, ilaatinneqarlni ukiukkut imeqarfiup pilersornerani nuna imeqartitsivusoq. Nuna imeqartitsiviusussaq aalajangiun-neqarpoq nunap assigi portussuseq 50 m-klaarlugu nulunaarsuiffiusimasut immikkualut-tortaqpallaanngitsullu atorlugit. Taamaammat tikitsaalisaq allangortitertariaqalersinnaavoq ersarinnerusunik paasisaqartoqarsimalerpat. S7.1-mi immikkoortoq 3.2-mi aalajangersakkat assigi atuupput.

S7.2 Qulimiguulinnut mittarfeeraq.

Nunnitarfiup iluani sanaartortoqaaqqusaanngilaq, qimmit pitoqqusaanatik, atortunik inissiisoqaqusaanani allatluunniit qulimiguullit nunninnissaat akornutissaqarteqqusaanani. Mikkiartortarfiup iluani portussutsimikkut mikkiartorfissamut appakaattunik sanaartortoqaaq-qusanngilaq. Mikkiartorfissaq tassavoq nunap assigini ilangussani sammiviit mikkiartorfiullutillu qangattariartorfiusartut killigi takutinneqartut, nunnittarfimmiit 12,5%-mik (1:8) qaffariartortut. Aalajangersakkat ersarinnerusut pillugit innersuunneqarpoq Statens Luftfartsvæsen (Naalagaaffiup timmisartortsinermi Oqartussaatitai): "BL 3-25 Savalimmiuni Kalaallit Nunaannilu qulimiguulinnut mittarfinnik pilersitsinermi aalajangersakkat".

S7.4 Tankeqarfik.

Isumannaallisaanissanut aalajangiunneqarpoq tassaassasoq nigliittut ilusilik tankeqarfimmi qiterisaqartoq 20 m-llu radiusqartoq.

Tamatuma iluani sanaartorneq taamaallaat tankeqarfimmut oqartussaasut akuersineratigut pisinnaavoq.

Gassisiivimmuit atatillugu ikuallattoornissaq eqqarsaatigalugu ungasissusissaq immikkut ittoq 20 m-usoq atuutsinneqarpoq.

Nuugaatsiami sumiiffiit ungalorisat assiginngitsut sisamat siunertanut makkununnga immikkoortinneqarput:

A7.1 + A7.2 Illuliorfissaq.

Sumiiffiit ammasumik illuliorfissatut immikkoortinnejarpuit, ilaqtariinnut ataatsinut marlunnulu illulanut naatsorsuussanik. Sumiiffimmi ataasiakkaanik illumut·atasinnaasunik pisiniarferaleriornissaq akuerisaavoq.

B7.1 + B7.2 Umiarsualiveqarfik inuutissarsiutinillu ingerlatsivik.

Sumiiffik umiarsualiveqarfissatut inuutissarsiutinillu ingerlatsivissatut immikkoortinnejarpooq, immakkut assartornermut tassungalu atasumik quersuaqarnermut, aalisakkanik suliffissuarmut, innaallagissiorfimmut kiisalu piniarnermut aalisarnermullu atortunik inissiinernut inniminneerneqarluni. Sumiiffiit tamarmik ilaqtigut qulimiguullit mikkiartortarfiata iluanniippuit, tamatumalu kingunerisaanik illut portussusissaat piumasqaataqarfiullutik.

Illut pioreersut nutarternissaat akuerisaavoq. Illup isaterneqartup piginnittaata toqqaviatigut nappaaqqinnissaa akuerisaavoq.

C7.1 Sumiiffiit qiterisat.

C7.1 siunertanut qiterititanut immikkoortinnejarpooq, pisiniarfinnut, hotelimut, allaffinnut kiisalu isumaginninnikkut kultureqarnikkullu suliffeqarfinnut inniminneerneqarluni.

Illut pioreersut nutarternissaat akuerisaavoq. Illup isaterneqartup piginnittaata toqqaviatigut nappaaqqinnissaa akuerisaavoq.

E7.1 + E7.2 + E7.3 Sumiiffiit immikkut atugassiat.

E7.1 ullukkut eqqaavimmut immikkoortinnejarpooq. Taanna piaarnerpaamik illut eqqaanniat ungasinnerumut E7.3-mut nuunneqassaaq.

E7.2 Qulimiguulinnut mittarfeeqqatut immikkoortinnejarpooq.

E7.3 Ullukkut unnuakkullu eqqagassanut immikkoortinnejarpooq.

Sumiiffiit nunap assiliorsimasut immikkoortitallu pillugit nunap assiliaasimasunik takussutissiaq, eqqaavik mittarfeerarlu ilanngunnagit.

Nuugaatsiaq.

	Angissus. 1000 m ²	Illut arnerl.	inis. sin., sanaartorfius.-naas., isat. ilanngunag.	Illut allat
A7.1	72	7	50 - 70 %	0
A7.2	52	12	40 - 60 %	1
B7.1	40	11	10 - 20 %	5, Arsaat.iliveqarfik
B7.2	23	3	20 - 40 %	4
C7.1	71	6	10 - 20 %	7
KAT.	258	39	70 - 110.000 m ²	17

mik nalunaaqutsikkat tiniinnerpaaffiata ulinnerpaaffiatalu qeqqa aallaavigalugu uutortagaapput. Illut amerassusii 1992-mi B- normut allassimaffianneersuupput, ilaringussanilu nunap assiginut 1991-mi titartakkanut naleqqiullugit nikigasinnaallutik.